

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ · ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 28^ο | ΑΘΗΝΑΙ 15—31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1914 | ΑΡΙΘΜΟΣ 1049

Ἡ ἔκδοσις τῶν τελευταίων τευχῶν τῆς Ἐφημ. τῶν Κυριῶν ἐβράδυνεν ἔνεκα τῆς τυπογραφικῆς ἀπεργίας, ἡ ὁποία καὶ ἐξακολουθεῖ. Αἱ κ.κ. ἀναγνώστριά μας θὰ ἔχουν τὴν καλωσύνην νὰ συγχωρήσουν τὴν ἀκουσίαν αὐτὴν ἀταξίαν.

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ

Τόσον ὁ κόσμος ἐσυνήθισε νὰ ἀποδίδῃ εἰς τὸ σχολεῖον σημασίαν σχολαστικὴν, ὥστε ὁ τίτλος τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων νὰ ἔχῃ δώσει ἕως τῶρα ἀφορμὰς πρὸς ἐξηγήσεως πολὺ χαρακτηριστικὰς.

Τέλος πάντων, δόξα σοι ὁ Θεός, ἔλεγε, προχθὲς κάποιος μετὰ τὴν θριαμβευτικὴν ἐορτὴν τοῦ Λυκείου εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον. Νὰ ἔνα σχολεῖον ποῦ μορφώνει καὶ ἡμᾶς τοὺς μεγάλους καὶ δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ τὸ συντακτικόν.

Ὡστε τὸ Λύκειον, ἂν καὶ λειτουργῇ τῶρα τρεῖς ἔτη, ἂν καὶ τὸ ἔργον του ἐπεκτείνεται εἰς κάθε κλάδον γυναικείας ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου, ἐξακολουθεῖ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς νὰ θεωρῆται σχολεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν λείπει, δὲν ἠμπορεῖ νὰ λείπῃ ἡ γραμματικὴ καὶ τὸ Συντακτικόν.

Ὁ φόβος μας εἰς τὴν ἀρχὴν μήπως παρεξηγηθῇ ὁ σκοπὸς του μᾶς ἠμπόδισε νὰ τὸ ὀνο-

μάσωμεν λέσχην Λυκείου, ὡς ὀνομάζονται ἕλα τὰ Lyceum Clubs τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς. Ὁ τίτλος λέσχῃ Λυκείου ἀποδίδει οὐσιαστικώτερον τὸ πρᾶγμα. Διότι αἱ λέσχαι αὗται αἱ γυναικεῖαι εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον τῶν ἀνδρικῶν λεσχῶν. Ἐδῶ αἱ γυναῖκες μαζεύονται, συγκεντρώνονται, ὄχι διὰ νὰ παίξουν καὶ πίνουν, ἀλλὰ διὰ νὰ μορφώνονται εἰς ἕλα τὰ ὠρεῖα καὶ κατὰ πράγματα, διὰ νὰ μελετοῦν καὶ συζητοῦν καὶ ἀκούουν καὶ ἀναπτύσσονται καὶ χρησιμοποιοῦν ἢ κάθε μὴ τὴν εἰδικότητά της εἰς κάτι καλόν, ὠρεῖον καὶ εὐγενικόν.

Ἡμεῖς εἰς τὴν λέσχην τοῦ Λυκείου μας ἠθελήσαμε νὰ δώσωμεν κάπως ἐθνικώτερον χαρακτήρα. ἠθελήσαμε νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ὁ πλοῦτος τῶν ἐθνικῶν μας θησαυρῶν εἶναι τόσον μεγάλος, ὥστε κάθε ἀπαίτησις τῆς σημερινῆς κοινωνικῆς μας ζωῆς καὶ τῆς πλέον ἀκόμη δυσκόλου καὶ τῆς πλέον ὠρεῖας καὶ πολυτελοῦς νὰ δύναται νὰ ἀντλή ἀπὸ αὐτὴν χωρὶς νὰ εὐρίσκη τέλος.

Καὶ εὐτυχῶς τὸ θεωρούμενον ὡς θαῦμα ἐκασθῆναι τόσον τελείως, ὥστε ὅ,τι ἀνέλαβε καὶ ἐπαρουσίασεν ἕως τῶρα τὸ Λύκειον, νὰ εἶναι γνησιώτατα Ἑλληνικόν, καὶ δι' αὐτὸ καὶ τελείως ὠρεῖον, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ εὐχαριστῇ καὶ ἱκανοποιῇ τοὺς πλέον δυσκόλους καὶ τοὺς πλέον ἀπαιτητικούς.

Τέλος τὸ Λύκειον μετὰ τὴν τοῦ περυσικοῦ ἐργασίαν ἐντελῶς διάφορον πρὸς τὴν τοῦ προγράμματός του, ἀλλὰ καὶ ἐντελῶς ἐθνικὴν καὶ ἀνταπο-

κριθεῖσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν δύο μὲς πολέμων, ἐπελήφθη τῶν ἐργασιῶν του μὲ τὸσον ζήλον καὶ μὲ τὸσην δύναμιν, ὥστε μέσα εἰς ὀλίγους μῆνας ἐπετέλεσεν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν λύκεια ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐργαζόμενα δὲν ἔχουν προυνσιάζει ἀκόμη.

Καὶ δὲν εἶναι μόνον ἡ ἐπίσημος πρὸ τοῦ κοινοῦ ἐμφάνισις του ὑπὸ ἔποψιν τέχνης καὶ ἐθνικοῦ χαρακτηῖρος, ὡς τῶν τελευταίων δύο θριμβευτικῶν ἑορτῶν τοῦ Βασιλικῦ Θεάτρου, τῶν μεταμεσημβρινῶν μουσικῶν συγκεντρώσεων καὶ Πέμπτης κλπ.

Ἡ κυρίως ἐπιτυχία του ἔγκειται εἰς τὴν ἀναγνώρισίν του ὡς ἐθνικοῦ καὶ μορφωτικοῦ γυναικείου κέντρου πρὸ ὅλων τῶν ξένων λυκειῶν καὶ πρὸ ὅλου τοῦ ἐκλεκτοῦ γυναικείου καὶ μὴ κόσμου, ἰδικοῦ μὲς καὶ ξένου.

Εἶναι τὸ πραγματικῶς μορφωτικὸν ἔργον του διὰ τῶν φιλολογικῶν του συγκεντρώσεων, διὰ τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν του συζητήσεων, διὰ μιᾶς συστηματικῆς καὶ μελετημένης ἐθνικῆς ἐργασίας του, τῆς ὁποίας τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἤμποροῦν πρὸς τὸ ἔχουν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν εἰς τὴν καθόλου κοινωνικὴν μὲς ἐξέλιξιν.

Εἶναι ἐν τέλει ὁ θρίαμβος τῆς ἐργαζομένης γυναικὸς εἰς ἀνώτερον πνευματικὸν κύκλον καὶ ἡ χρησιμοποίησις της πρὸς ἐθνικωτέρην τροπὴν εἰς τὴν οἰκογενειακὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν μὲς ζωὴν.

Μόνον ὅτι κατάρθωτε νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ μὴ κόσμου εἰς τοὺς θησαυρούς, οὓς περικλείει μαζὺ μὲ τὸ ἀπώτατον παρελθὸν ὅλη ἡ ἐν γένει μέχρι σήμερον ἐξέλιξις τῆς φυλῆς, μόνον αὐτὸ θὰ ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ καταστήσῃ τὸ Λύκειον ἴδρυμα ἐθνικὸν πρώτης γραμμῆς.

Χωρὶς λοιπὸν νὰ εἶναι σχολεῖον μὲ συντακτικὸν καὶ γραμμικὴν, εἶναι τὸ ἐλεύθερον σχολεῖον τῶν μεγάλων, ἀπηλλαγμένον ἀπὸ τύπου, ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἔχει καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐξασκῇ μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὰς ψυχὰς καὶ εἰς τὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα ἀφυπνίζει εἰς κόσμους ποῦ εὐρίσκονται τὸσον κοντὰ μὲς καὶ τοὺς ὁποίους οἱ περισσώτεροι ἀγνοοῦσιν καὶ ἀγνοοῦν.

Κ. ΠΑΡΡΕΝ

Ο ΝΕΟΣ ΜΑΣ ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Δὲ ἐκλογαί, ὡς ἦτον ἐπόμενον, ἔφεραν ὡς δήμαρχον τὸν ἐκλεκτὸν τῆς Πρωτευούσης, ἀλλὰ καὶ τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἐμμανουὴλ Μπενάκη.
Ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν

ἐδιοίκησε τὰ κοινὰ τῆς Ἀλεξανδρείας, τῆς μεγαλητέρας ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν παροικιῶν, καὶ προήγαγεν αὐτὰ εἰς περιωπὴν θαυμαστῆς τελειότητος, ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἔθεσε τὰς βάσεις τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας καὶ ὁ ὁποῖος πάντοτε καὶ παντοῦ διεκρίθη διὰ τὰ πατριωτικὰ του αἰσθήματα καὶ διὰ δρᾶσιν ἐν γένει ἐξόχως προοδευτικῆν. ἦτο ἐνδεδειγμένος διὰ τὸ ὑπατιον ἀξίωμα τοῦ ἀρχοντος τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηρῶν θὰ καταστῇ βεβαίως ἐπὶ τῆς δημορχίας τοῦ κ. Μπενάκη ὅ τι ἀκριβῶς ὀφείλει νὰ εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς ἀναγεννηθείσης καὶ διπλασιασθείσης Ἑλλάδος.

Μὲ ιδέας ρεωτιστικὰς, ἄνθρωπος ἔξυπνο; καὶ χωρὶς προλήψεις, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ εἶναι καὶ φεμινιστὴς καὶ ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ ἀκολοθήσῃ τὸ παράδειγμα τῶν ἀνὰ τὸν κόσμον ὄλων πολιτισμένων συναδέλφων του, χρησιμοποιοῦν τὰς γυναῖκας εἰς τοὺς εἰδικούς κλάδους τῆς φιλανθρωπίας, τῆς καθαριότητος τῆς πόλεως καὶ ἐν γένει καὶ ἐν δράσεως προοδευτικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς.

Ἀπὸ τὸν κ. Ἐμ. Μπενάκη ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν Κυβέρνησιν αἱ γυναῖκες τῆς Ἑλλάδος ἤμποροῦν νὰ περιμένουν καὶ τὴν παροχὴν τῆς δημοτικῆς ψήφου.

Μὲ τοιαύτας ἰδιαιτέρας διὰ τὸ φύλον μὲς ἐλπίδας, χαίρομεν μὲ χαρὰν τὴν ἀνοδὸν του εἰς τὸ δημορχικὸν ἀξίωμα καὶ εὐχόμεθα νὰ ἴδωμεν ἐπὶ τῆς δημορχίας του πραγματοποιούμενα ὅλα μὲς τὰ ὄνειρα τῆς προόδου.

ΚΑΛΒΟΣ Ο ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ

Ἐπάρχει ἐν τῷ βίῳ τοῦ ἀρχαίου ποιητοῦ ρομαντικὸν ἐπεισόδιον ἄξιον τῶν σελίδων τοῦ Βερετέρου Περιελθὸν εἰς ἀλόγων ἕνεκα τοῦ θανάτου πεφλημένης ὑπάρξεως ἀπειρηγμένη νὰ αυτοκτονήσῃ δι' ἰσχυρᾶς δόσεως ὀπίου· ἀλλ' ἐσώθη τῇ ἐγκαίρῳ συνδρομῇ τῶν φίλων. Τίς οἶδεν ἂν ἐγεννᾶτο χρόνους τινὰς βραδύτερον ἢ ἄλλως πως ἐφρόνει περὶ τῆς φύσεως καὶ τοῦ προσορισμοῦ τῆς ποιήσεως, τίς οἶδεν ἂν δὲν ἀπέρρεον τῆς λύρας του σιτόνοι βαρύνθυμοι καὶ ἀπαισιόδοξοι ἐλεγεῖαι, καὶ δὲν ἐχαιρέιζε τὸν εὐεργετικὸν θάνατον ὡς ὁ Λεοπάρδης ἢ ὁ Δεκόντ Δελίλλ. Ἄλλ' ὁ Κάλβος, ἐν αἷς ἡμέραις ἔζη, δὲν ἠδύνατο νὰ παραγνωρίσῃ τὴν ἀποστολήν του· καὶ ἀφιέρωσε πάσας τὰς χορδὰς τῆς λύρας του εἰς τὴν πατρίδα, ἐπικαλούμενος τοὺς ἀρχαίους θεοὺς καὶ ψάλλον τοὺς νέους ἥρωας αὐτῆς. Ἐχθρὸς τοῦ ἐπικουρισμοῦ, ἀπαξ μόνον

Ἡ Δὲς ΗΛΕΚΤΡΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ (Κορυφαία τῶν Ἑλληνικῶν χορῶν τῆς ἑορτῆς μὲς).

ἐμφανίζει ἐν τῇ φῶδι «Εἰς τὰ Ψαρά» τὴν ἡδυπαθῆ μορφήν τοῦ φιλοπαίγμονος υἱοῦ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τοῦτο οἶονεἰ ἐν σήματι ἐπιδιορθώσεως, ὅπως ἀποκηρύξῃ πανηγυρικώτερον αὐτόν, καὶ ἐξάρῃ τὸ καθήκον, στωϊκῶς ἀντιτάσσων κατὰ τῆς κυριαρχίας τῶν αἰσθήσεων τὴν δεσποτείαν τοῦ λόγου καὶ τὴν περιφρόνησιν τῆς ἡδονῆς. Εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ψάλτης τῆς Ἀρετῆς, κατανοῶν ταύτην οὐχὶ ὑπὸ τὴν χριστιανικωτέραν ἐκδοχὴν τοῦ δοκητισμοῦ καὶ τῆς ταπεινότητος, ἀλλ' ὑπὸ τὰς δύο καλλίστας αὐτῆς μορφάς, τὴν Ἀνδρείαν καὶ τὴν Δικαιοσύνην. Ἴδου ὁποίας ἀρμονικὰς στοιχοφὰς ἀπενθύνει πρὸς τὴν Ἀρετὴν, καὶ ὁποῖα φωταυγὴ Ἠλύσια δημιουργεῖ διὰ τοὺς ἐναρέτους :

Ἀνοτυχισμένα πλάσματα
Τῆς πλέον δυστυχισμένης
Φύσεως τελειόνομεν
Ἐνα θρηνον καὶ εἰς ἄλλον

Πέφτομεν πάλιν.

Ἡμεῖς κατεδικάσθημεν,
Ἄθλιοι, κοπιασμένοι,
Πάντα νὰ κατατρέχωμεν,
Ἄλλὰ ποτὲ δὲν φθάνομεν
Τὴν εὐτυχίαν.

Ἴσως (ἐὰν δὲν μὲ τρέφῃ
Ματαία ἐλπίς) εὐρίσκειται
Μετὰ τὸν θάνατόν μου
Γλυκντέρα ζωὴ
Καὶ μὲ προσμέμει.

Ὅμως διατί, ἐὰν ἔσπειρε
Παντοῦ εἰς τὴν οἰκουμένην
Τὴν χαρὰν μὲ τὴν θλίψιν
Τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς
Τὸ δίκαιον χεῖρι,

Διατί κ' ἐδῶ ὅπου μ' ἔρριψε,
Εἰς τὴν ἀέριον σφαῖραν,
Μίαν νὰ μὴν εὐρω τρέχουσιν
Διὰ μὲ, μόνην μίαν βρούσιν
Παρηγορίας ;

Βούσιν! — Καὶ τὰ θανυμιά
 Τῆς Ἀρετῆς ἀέναα
 Νεσὰ δὲν βλέπω; χύνονται
 Ποταμηδὸν τριγύρω μου,
 Τὴν γῆν σκεπάζουν.

* Ὡ θνητοί, ποιισθῆτε
 Ἐάν τὸ θεῖον πίετε
 Ρεῦμα, ὃ πόνος μὲ δάκρυα
 Τὴν τρώπεζαν, τὸ στρώμά σας
 Ἄς βρέξῃ τότε.

Ἄς ἔλθῃ τότε, ἄς ἔλθῃ
 Νῦ σὰς περικυκλώσῃ
 Μὲ σκοτεινά, βρονταῖα
 Πελευκνωμένα σύννεφα
 Ἡ δυστυχία.

Μία δύναμις οὐράνιος
 Εἰς τὴν ψυχὴν σας δίδει
 Πτερὰ ελαφρά, καὶ θυφύεται
 Λαμπρὸν τὸ μέτωπόν σας
 Ὑπὲρ τὴν νύκτα.

Ἀπὸ τὰ Ὀλύμπια δώματα
 Δροσερὸν καταβαίνει
 Χαράς, ἔλεον ἄφρασμα
 Καὶ στεγνώνει τὰ δάκρυα,
 Τὸν ἴδρωτά σας.

Ἐκεῖ ὅπου ἐπατήσατε
 Ἴδου οἱ καρποὶ φυτρώουσι,
 Καὶ τ' ἀνθὴ ἰδου σκορπίζουσι
 Τὰ κύματα εὐτυχῆ
 Τῆς μυρωδιάς.

Τῆς φιλίας ἢ χάριτες
 Καὶ τοῦ Ὑμεναίου συμπλέκουσι
 Χορῶν πλουσίους στεφάνους,
 Βωμὸν ἔχουν τὸν θρόνον σας
 Καὶ τὸν δοξάζουν.

Ἄν εἰς δικαίους ἔλθετε
 Πολέμους, ἢ ἓνα μνημα,
 Μνημα τίμιον εὐρίσκετε,
 Ἡ τῶν θριάμβων τ' ἄσματα,
 Καὶ τὰ κλωνάρια.

Τὰ πολύχρυσά πέπλα
 Καὶ τ' ἀρώματα ὃ Πλοῦτος,
 Γλυκὴ ἢ Σοφία τὸ φίλημα
 Σᾶς χαρίζει, ἐὰν εἶνε
 Μὲ σὰς ἢ εἰρήνη.

Ὡ Ἀρετῆ! πολύτιμος
 Θεά, οὐ ἠγάπας πάλα
 Τὸν Κιθαρωῖα, σήμερον
 Τὴν γῆν μὴ παραιτήσης
 Τὴν πατρικὴν μου.

* Ὡς τὸ μόνον πειστήριον τῆς ποιητικῆς εὐφύας τοῦ Κάλβου παρέμειναν εἰς ἡμᾶς αἱ «Ὁδαί» του, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν. «Δόσις ὀλίγη τε φίλη τε», κατὰ τὸν ποιητὴν. Γνωρίζομεν ὅτι ὁ Κάλβος συνέγραψε φιλολογικὰ καὶ φιλοσοφικὰ συγγράμματα, μετέφρασε θεολογικὰς πραγματείας, συνέγραψε καὶ τραγωδίας Ἰταλιῶν τὰ πλεῖστα τούτων δὲν εἶδον τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος. Ἐχορημάτισε πρὸς τούτους καὶ συντάκτης Κερκυραϊκῶν ἐφημερίδων. «Εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος, ἐὰν μοῦ φθάσῃ ἡ ζωὴ, σημειοῖ ὁ Κάλβος ἐν τέλει τῆς συλλογῆς τῶν Ὁδῶν του, καὶ ἡ τύχη μοῦ δώσῃ ἀρκετὴν ἡσυχίαν, θέλω ὡς παράδειγμα προβάλλει στίχους ἡρωικούς— οὕτως ἀπεκάλεσε τὸν δεκαπεντασύλλαβον στίχον διερευνησμένον κατὰ τὰς μετρικὰς ἀρχὰς του— ὁμοῦντας τοὺς κατὰ τῶν ἀνηλεῶν τρωάνων τῆς πατρίδος θριάμβους τοῦ Σταυροῦ. Κατὰ δὲ τὸ παρὸν ἄλλους παρὰ τοὺς ἄνωθεν δὲν δύναμαι νὰ προσφέρω». Ἡ ζωὴ θὰ ἐφθάνει εἰς τὸν Κάλβον, ἂν ἡ τύχη τῷ παρεῖχε τὴν «ἡσυχίαν» τὴν ὁποῖαν ἠύχεται ὁ ποιητής, τὴν γαλήνην, ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ποιητικῆς δημιουργίας. Ἄλλ' αἱ ἀπηχήσεις τῆς ἐπιταχόρου λύρας δὲν εἶμαρτο νὰ παραταθῶσι ἐπὶ πολὺ. Μετὰ πολλῶν ἐτῶν διαμονὴν ἐν Κερκίρᾳ ἀπολέσας τὴν θέσιν του μόλις προσεπορίζετο τὸ ζῆν ἐξ ἰδιαιτέρων παραδόσεων. Ἐπανσε τὰ γράφῃ στίχους. Κατὰ τῷ 1859 ἀπῆλθε τῆς νήσου πτωχὸς πάσχων τοὺς ὀφθαλμούς, κατατρύχόμενος ἐκ τῶν θλίψεων. Καταπονηθεὶς ἐκ τῆς δυστυχίας, ἐπανέκαμψεν εἰς Λονδίνον, ἐνθα περὶ τὸ τέλος τοῦ βίου του συνῆψε καὶ δευτέρον γάμον. Ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ τῷ 1869. Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἐπένησε τὸν θάνατόν του. Αὐτὴ ἢ ποιήσεις, ἦτις ἄλλοτε διὰ τῆς σθεναρᾶς φωνῆς τοῦ Βαλαωρίτου ἐθρήνησε τὸν θάνατον τοῦ Σολωμοῦ, ἐτήρησε σιγὴν διὰ τὸ ἀγνόητον τῶν τέκνων τῆς. Παράδοξος τύχη ποιητοῦ, ἀφιερῶσαντος πάσας τὰς χορδὰς τῆς λύρας του εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ὑπὲρ πάντας λησμονηθέντος ὑπὸ τῆς πατρίδος.

Αἱ πρῶται δέκα ὠδαὶ τοῦ Κάλβου ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἡ λύρα** ἐξεδόθησαν πρῶτον ἐν Γενεύῃ τῷ 1824, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐν Παρισίοις τῷ 1826.

(Ἀπὸ τὰ «Πρῶτα Κριτικά» τοῦ κ. Κ. Παλαμᾶ)

Ἡ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Ἀπὸ τὴν εἰς τὸ Δύκειον τῶν Ἑλληνίδων διὰ λέξιν τῆς κ. ΛΟΓΟΘΕΤΟΥΛΟΥ

Α'.

Δύο γενεαὶ ἀνθρώπων παρήλθον, ἀφ' ὅτου ὁ Disraeli διὰ τὴν χαρακτηρίσθη τὸ ὑπερμέγεθος χάσμα, ποῦ ἐχώριζε τοὺς πλουσίους συγχρόνους του ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς, εἶπεν, ὅτι ἀποτελοῦν δύο ἔθνη διάφορα, μεταξὺ τῶν ὁποίων οὔτε ἐπικοινωνία οὔτε συμπάθεια ὑπάρχει καμμία, τὰ ὁποῖα τρέφονται μὲ διαφορετικὴν τροφήν, ἐκπαιδεύονται μὲ διαφορετικὴν ἀγωγήν, ἀκολουθοῦν διαφορετικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα καὶ ὑπόκεινται εἰς νόμους διαφορετικούς.

Αἱ λέξεις αὗται φαίνονται σκληραὶ καὶ ἀπελπιστικαί. Καὶ ἔμως δὲν εἰκονίζουσι κατὶ δικαίως καὶ ἀναλλοίωτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἔθνων; Ἡδὴ κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ρώμῃ οἱ κοινωνικοὶ ἀγῶνες κλονίζουσαν τὴν εἰρήνην τῆς πολιτείας. Ἀπὸ τὴν Ρώμῃν κατὰγεται ἡ λέξις προλετάριος. Ἐφῆρνε ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πολῖται μόνον καὶ μόνον, διότι εὐρέθησαν καποτε τοιοῦτοι καὶ οἱ ὁποῖοι ἀπονήσκοντες ἔφηναν μόνον Proles δηλ. ἀπογόνους. Ὡς ἐρυθρὰ γράμμῃ σύρεται μέχρι τῶν ἡμερῶν μας ἡ ἱστορία τῆς μεγάλης αὐτῆς τάξεως τῶν ἀκτημόνων καὶ ἀποχειροβιάτων αὐτῶν ἀνθρώπων.

Μέσα εἰς τὴν ἀκτινοβολίαν καὶ λαμπρὰν εἰκόνα τῆς μοναδικῆς ἀκμῆς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, κατὰ τὸν ὁποῖον βιομηχανία καὶ ἐπιστήμη συνηγωνίσθησαν διὰ τὴν ἀνύψωσιν καὶ τοῦ ὕψους καὶ τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ, ἀπλώνεται ὡς μακρὴ σκιά ἡ ζωὴ τῶν πτωχῶν, τοὺς ὁποῖους ἐπιστημονικῶς ὀνομάζομεν καὶ σήμερον προλετάρους, ἂν καὶ ἡ ὀνομασία αὐτὴ ἐν Γερμανίᾳ τοῦλάχιστον ἕνεκα τῆς ἐμπαιθῶς πολεμικῆς τῶν πολιτικῶν κομμάτων μετέχει καὶ κάποιος πικρίας.

Εἰς τὴν τάξιν αὐτὴν κατατάσσει ὁ καθηγητῆς Werner Sombart τὰ δύο τρίτα περίπου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γερμανίας καὶ μὲ τὴν γνώμην αὐτοῦ συμμωνοῦν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς Πρωσικῆς στατιστικῆς ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, κατὰ τὴν ὁποῖαν 56,18 0) τοῦ πληθυσμοῦ ἔχουν κατὰ οἰκογένειαν ἐτήσιον εἰσόδημα κάτω τῶν 900 μάρκων, καὶ 33,81 0) εἰσόδημα μεταξὺ 900 καὶ 3000 μάρκων. Ἡ δὲ κατανομή τοῦ εἰσοδήματος εἰς τὰς ἄλλας χώρας εἶναι ὁμοία, ἐνίοτε δὲ καὶ χειροτέρα τῆς ἐν Γερμανίᾳ. Ποῖος λοιπὸν ἔμπορεῖ πλέον νὰ ἀμφιβάλλῃ ὅτι καὶ κατὰ τοὺς χρόνους ἡμῶν,

ὅπως καὶ πάντοτε ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει πρόβλημα κοινωνικὸν μέγα καὶ ἀνεπίλυτον;

Μέσα λοιπὸν εἰς τὴν πάλιν τῶν τάξεων, μέσα εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν πνευμάτων ποῖον σκοπὸν ἔχει ἡ κοινωνικὴ ἐργασία;

Πρῶτιστα πάντων πρέπει νὰ διασαφηνισθῇ, ὅτι κοινωνικὴ ἐργασία εἶναι κατὰ ἀτελῶς διαφορετικὸν ἀπὸ τὸν κοινωνικὸν ἀγῶνα. Σκοπὸς τῆς εἶναι χάριν τῆς δικαιοσύνης καὶ χάριν τῆς ιδέας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ πρὸς ὄφελος τῆς γενικῆς προόδου νὰ ἀνακουφίσῃ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς στερήσεις, καὶ τὰς ὕλικας καὶ τὰς ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς τῶν κατωτέρων τάξεων.

Ὁ σκοπὸς οὗτος σήμερον εἶναι διάφορος ἀπὸ ἄλλοτε. Δὲν πρόκειται πλέον περὶ φιλανθρωπίας, ἀλλὰ περὶ δικαιοσύνης, δὲν πρόκειται περὶ ἐλεημοσύνης, ἀλλὰ περὶ κοινωνικῆς βοήθειας, δὲν πρόκειται πλέον περὶ ἀγάπης τοῦ πλησίον, ἀλλὰ καὶ τοῦ μακρᾶν. Ἡ φιλανθρωπία ἀποβλέπει εἰς ἄτομα, ἡ κοινωνικὴ ἐργασία εἰς τὴν τάξιν. Αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐποχῆς μας δὲν εἶναι πλέον ὅπως ἄλλοτε κυρίως καὶ μόνον ὕλικαι, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ πνευματικαὶ καὶ ἠθικαί. Μὲ αὐτὸ δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει καὶ σήμερον ἀπειροὺς ὕλικὴ ἔνδεια, ἢ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐκλείψῃ, ὅτι πλεῖστοι ἀπὸ τοὺς συγχρόνους μας ἀνθρώπους δὲν τρέφονται ἀνεπαρκῶς, καὶ δὲν συσσωρεύονται μέσα εἰς στενά, ἀνθυγιεινὰ σπίτια καὶ δὲν στεροῦνται συχνὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἀναγκασιότατα φορέματα. Ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀστείον νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἡ ὀγκώδης αὐτὴ καὶ ἀπειροπληθὴς ἔνδεια ἔμπορεῖ νὰ ἐξελειφθῇ μὲ τὸ νὰ μοιράζωμεν εἰς μερικὰ πικιδία κατὰ τὰς ἐσοτὰς κάλτσες καὶ ὑποδήματα, ἢ μὲ τὸ νὰ δίδωμεν ὀλίγα κέρματα καὶ ἓνα πιάτο σούπα εἰς τὸν πτωχόν, ποῦ μᾶς κρούει τὴν θύραν.

Αἱ ὕλικαι αὗται ἀνάγκαι ἔμποροῦν μόνον νὰ ἐλαττωθῶσι, ἐὰν εἰσδύσῃ τις βαθύτερον ἕως εἰς τὴν ρίζαν τοῦ κακοῦ, καὶ ἐὰν ἐξερευνηθῇ τὰ αἷτια καὶ ζητήσῃ νὰ ἀρῇ αὐτά. Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ φιλανθρωπία εἶναι ὁ ἐλεήμων Σκαραίτης, ἢ ἡ νοσοκόμος, ποῦ προσπαθεῖ νὰ περιποιηθῇ τὰ τραύματα, ἐν ᾧ ἡ κοινωνικὴ ἐργασία εἶναι ὁ ἰατρός, ὁ ὁποῖος ἀναζητεῖ τὰ αἷτια τῶν ἀσθενειῶν καὶ προσπαθεῖ μὲ τὰ ἐπιστημονικὰ του μέσα νὰ μᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ αὐτάς. Ἀλλ' ὅπως καὶ αὐτὸς δύναται μὲν νὰ περιορίσῃ τὴν ἐκρηκτικὴν καταστρεπτικῶν ἐπιδημιῶν, ποτὲ ἔμως δὲν δύναται νὰ ἐξαλείψῃ τελείως πᾶσαν ἀσθενεῖαν ἀπὸ τὴν γῆν, οὕτω καὶ ἡ κοινωνικὴ ἐργασία δὲν θὰ δυνηθῇ ποτὲ νὰ κατανικήσῃ τελείως τὴν πενίαν. Ἀλλὰ

μήπως ο ιατρός, επειδή γνωρίζει τα έργα του, θα εγκαταλείψει τας έρευνάς του; Ούτω και ήμεεις, αν και γνωρίζομεν, ότι μόνον βοηθητικήν έργασίαν συνεισφέρομεν, εν τούτοις δέν δυνάμεθα να εγκαταλείψωμεν τὰ έργα τής κοινωνικής προνοίας.

Η κοινωνική εργασία σκοπόν έχει να υψώση κατά τὸ δυνατόν τὰ κατώτατα λαϊκά στρώματα και επειδή ακριβώς θέλει να ενεργή προληπτικῶς κατά τῶν υλικῶν και πνευματικῶν ἀναγκῶν ἀπευθύνεται κυρίως πρὸς τὰ νήπια, τὰ παιδιά και τοὺς ἐφήβους. Θέλει ακριβῶς αὐτὰ να ὀπλίση με ἕνα κεφάλαιον σωματικῆς υγείας και γνώσεων, διὰ να μὴ καταβληθῶν ἀργότερον μέσα εἰς τὴν πάλην τῆς ζωῆς και καταφύγουν τότε πλέον ναυάγια τῆς ἀρρώστειας και τῆς πείνας εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς φιλανθρωπίας και τῆς ἐλεημοσύνης. Αἱ πρῶται ἀπόπειραι συστηματικῆς ἐνεργείας πρὸς παρόρμησιν και διαπαιδαγώγησιν μεγάλου μέρους γυναικῶν εἰς ἐκπλήρωσιν ταιούτων κοινωνικῶν καθήκόντων ἐγένοντο ἐν Ἀγγλίᾳ.

Πᾶσαι αἱ ὕστερον ἀλλαγῆς ἐκδηλωθεῖσαι ἀνάλογοι κοινωνικαὶ τάσεις στηρίζονται ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικῆ παραδείγματος, φυσικὰ προσαρμοζόμεναι εἰς τὰς ἐκασταχῆς τοπικὰς συνθηκὰς.

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐγεννήθησαν αἱ πρῶται Settlements, δηλαδή ἐγκαταστάσεις μορφωμένων και οικονομικῶς ἀνεξαρτήτων ἀνθρώπων εἰς τὰς ἐργατικὰς συνοικίας τῶν μεγαλοπόλεων πρὸς ἀκριβῆ ἐκ τοῦ πλησίον και ἐξ ἀμέσου ἐπαφῆς και συμμετοχῆς εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἐργασιῶν και τῶν προλεταρίων μελέτην τῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ζῶσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι, ἵνα κατόπιν ἐπὶ τῆ βάσει τῶν γνώσεων τούτων γίνῃ συστηματικὴ και ἐπιτυχῆς ἐργασία πρὸς βελτίωσιν τῆς δεινῆς των θέσεως.

Ἀρχηγοὶ τῆς τοιαύτης μεταρρυθμιστικῆς κοινωνικῆς κινήσεως ὑπῆρξαν ὁ Arnold Taynbee και ὁ Edward Denison. Πρῶτοι αὐτοὶ μετέδωκαν εἰς πολλοὺς τὴν πεποίθησιν, ὅτι πρὶν ἢ δυνῆσθαι οἱ πλοῦσοι να βοηθήσουν τοὺς ἐργάτας πρὸς καλιτέρευσιν τῆς ζωῆς των και ὑψώσιν τοῦ πολιτισμοῦ των, εἶναι ἀνάγκη να γνωρίσουν πρῶτον τὴν ζωὴν και τὴν θέσιν τῶν ἐργατῶν διὰ να εἶναι λελογισμένοι και ἐπιτυχεῖς αἱ κοινωνικαὶ των μεταρρυθμίσεις. Αὕτη ὅμως ἡ κίνησις τῶν Settlements ἔφθασεν εἰς τὴν μεγαλειτέραν τῆς ἀκμῆν μόνον ἀφ' ἧς στιγμῆς συμμετέσχον εἰς αὐτὴν ζωηρῶς και γυναικες.

Τὸ γνησίως γυναικεῖον ἐνστικτον τῆς πρὸς βοήθειαν και ἀνακούφισιν τοῦ πλησίον προθυμίας ἐπέτρεπεν εἰς αὐτὰς να συνδέσουν εὐκο-

λότερον φιλικὰς σχέσεις με τὰς πτωχὰς οἰκογενεῖας τῆς γειτονίας των.

Αἱ Settlements προσπαθοῦν διὰ διδασκαλικὰς και τῆς παροχῆς τύπων εὐκρέστου διαμονῆς, να ὑψώσουν τὰς κατωτέρως τάξεις και να ἀποτρέψουν αὐτὰς ἀπὸ τὸ να σπαταλοῦν τὸν ἐλεύθερον χρόνον των και τὸ χρῆμα εἰς ἀπολαύσεις χυδαίας. Νηπιτροφεία, σχολικαὶ κηποι, ἐσπερινὰ σχολαί, σχολαί διὰ καθυστερημένα ἀνάπειρα ἢ ἐγκαταλειμμένα παιδιά, καφενεῖα, κηποι, λουτρά, γραφεῖα παροχῆς ἐργασίας, διαλέξεις, συσσίτια δι' ἀσθενεῖς, βιβλιοθήκη, μαθήματα οικονομίας διὰ τὰς γυναῖκας, ταμειυτήρια, θερινὰ ἐξοχαί, καταπολέμησις τοῦ ἀλκοολισμοῦ, καταπολέμησις τῆς φθίσεως.

Ἴδου ὀλίγοι τίτλοι, ἀρκετοὶ ὅμως διὰ να δώσουν μίαν ἰδέαν περὶ τῆς ποικιλωτάτης ἐργασίας, τὴν ὁποίαν συνεισφέρουν αἱ (Settlements) ἀποικίαι ἐγκαταστάσεως αὐται.

Εἰς τὰς πλείστας ἐκ τούτων, αἵτινες μόνον ὑπὸ γυναικῶν διευθύνονται ἀπαιτεῖται ἀπὸ τὰ μέλη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν τῇ ἀποικίᾳ διαμονῆς ἀποκλειστικὴ ἀφοσίωσις εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον, και οὐχὶ ἐν παρέργῳ ἐνασχόλησις. ὅπως γίνεται εἰς τὰς πλείστας ἀνδρικὰς Settlements. Διὰ τοῦτο πολλὰ Πανεπιστήμια ἵδρυσαν ἰδιαίτερας ὑποτροφίας διὰ να διευκολύνουν τὴν ἐν ταῖς Settlements διζμονὴν φοιτητῶν πρὸς συμπλήρωσιν τῶν θεωρητικῶν των γνώσεων.

Ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τῆς τοιαύτης κοινωνικῆς κινήσεως ἐν Ἀγγλίᾳ και Ἀμερικῇ παρόρμησε και τὰς Γερμανίδας να ἐνωθῶσιν εἰς ὁμάδας δεσποινίδων και κυριῶν με σκοπὸν τὴν κοινωνικὴν βοήθειαν. Ἡ κίνησις αὕτη ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνει ἐν Γερμανίᾳ.

Τὸ εἶδος τῶν Γερμανικῶν τούτων ὁργανώσεων θὰ ἦτο τὸ καταλληλότερον και διὰ τὴν Ἑλλάδα, διότι ἐκτὸς ἀπὸ ὀλίγας εἰδικῶς μορφωμένας και ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγάμους γυναῖκας, αἱ ὁποῖαι τὴν κοινωνικὴν ἐργασίαν θεωροῦν ἐπάγγελμα, εἰς τὸ ὅποτον ἀφιερῶνουν ὅλην τὴν ζωὴν των, εἰς τὰς ὁμάδας ταύτας τὰ περισσότερα μέλη, κυρίαι και δεσποινίδες, ἀπασχολοῦνται κυρίως με τὰ οἰκογενειακά των ἔργα και μόνον ὠρισμένας ὥρας καθ' ἑβδομάδα ἀναλαμβάνουν τὰ τῆς κοινωνικῆς προνοίας. Εἰς ταῦτα κυρίως χρησιμοποιοῦν τῶρα σκοπίμως και ἐπωφελῶς τὸν καιρὸν, τὸν ὅποτον πρὶν ἐσπαταλοῦσαν εἰς τὴν χαρτοπαιξιάν, τὴν τειοποισίαν ἢ τὴν ἀνίαν, διότι ποῖος δύναται να ἀμφισβητήσῃ, ὅτι ὑπάρχουν γυναῖκες, ποῦ στενοχωροῦνται ἀπὸ ἔλλειψιν ἐνασχολήσεως;

Διηύθουνα ἐπὶ ἐν ἔτος ἐν Μονάχῳ τὸ τμήμα τῶν πληροφοριῶν εἰς μίαν ὁργάνωσιν κοινωνικὴν δημιουργηθεῖσαν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ γυναικῶν.

Τότε ἠδυνήθη να βίψω μερικὰ βλέμματα βαθύτερα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν γυναικῶν. Καὶ ταῦτα μοῦ ἐνίσχυσαν τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ ὥρεια αὕτη κοινωνικὴ δράσις δέν φέρει μόνον ἀρωγὴν και ἀνακούφισιν εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἀλλ' ὅτι συγχρόνως και εἰς μερικὰς ἀπὸ τὰς κυρίας, τὰς ζηλευτὰς ἔνεκ τῆς εὐνοικῆς των ἐξωτερικῆς θέσεως.

Ἐνα γράμμα τῆς Μαντοῦ Μαυρογέννου

ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΙΑΛΕΞΙΝ ΤΗΣ κ. Κ. ΠΑΡΡΕΝ Περὶ τῶν Ἑλληνίδων εἰς τὸν πόλεμον ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους

«Μιὰ κόρη ἀπλῆ, ποῦ ἀνετράφη ἐπάνω εἰς ἕνα βράχον, ἐμεγάλωσεν εἰς στενοχωρίας και ζῆ μόνον ἀπὸ πατριωτισμὸν θὰ εἰσακουσθῆ ἀπὸ κυρίας, ποῦ ζοῦν μέσα εἰς τὴν χαράν, περιστοιχίζονται ἀπὸ ὅλα τὰ θυμαστὰ τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, στολίζονται πολυτελῶς, διασκεδάζουν και ζοῦν μέσα εἰς ὠραία πράγματα με ἀβροὺς τρόπους και ἀττικισμὸν λόγου! Με τὸσας ἀντιθέσεις εἰς τὰς συνηθείας μας, θὰ ἠμπορέσετε να με ἐννοήσετε και δέν θὰ φανῶ γελοία, ὀμιλοῦσα διὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς ἡρωικῆς πατρίδος μου εἰς γυναῖκας αἱ ὁποῖαι δέν ἤξεύρουν να ἀσχολοῦνται παρὰ μόνον διὰ τὰς ἐπικρατασίας τῆς μόδας; . . . . . καθὼς λέγον μερικοὶ κακόγλωσσοι πατριῶται μου, οἱ ὁποῖοι πιθκὸν να σὰς ἀδικοῦν. Διότι ἡ καρδιά σας ὡς γυναικεῖα δέν ἠμπορεῖ παρὰ να εἴσθε συμπαθῆς και εὐκίσθητος γενναία δὲ και εὐλικρινῆς ὅπως ὄλων τῶν Γάλλων . . . . .

Αἱ βλέψεις μας ἐν τούτοις εἶναι ὅλων ἀντίθετοι. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα μου και ἡ δίψα δικαίως ἐκδικήσεως ἐφηνάτισαν τὴν ψυχὴν μου και με ὠθεῖ πρὸς πόλεμον με ἀκράτητον πάθος. Ποθῶ και ἀπολαμβάνω μίαν ἡμέραν μάχης, ὅπως ἀπολαμβάνετε μίαν ὥραν χοροῦ . . . . .

Οἱ ἄνδρες δι' ἐτῆς εἶναι μόνον θυμωκσταὶ τοῦ κάλλους σας! Δι' ἐμὲ οἱ ἄνδρες δέν εἶναι παρὰ στηρίγματα τῆς πατρίδος μου».

Και ἀφοῦ μέμφεται τὰς γυναῖκας τῆς Γαλλίας διότι δέν ἐνέπνευσαν φιλελληνικὰ αἰσθήματα εἰς τοὺς πολιτευτὰς τῆς χώρας των, και διότι ἡ πλειονοψηφία τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς καταπνίγει και τὴν φωνὴν τῶν ὀλίγων φιλελ-

λῶνων προσθέτει: «Ἐὰν ἡ πλειονοψηφία τῶν Γάλλων πολιτευτῶν δέν εἶναι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος, τὸ λάθος, κυρίαι μου, εἶναι ἰδικόν σας. Καὶ ὀμιλῶ ἐξ ἰδίως πείρας: Εἰς τὴν Μύκονον, εἰς τὴν Εὔβοιαν, εἰς τὴν Φωκίδα κατῶρθωσα να μεταβάλω και τοὺς πλέον ἀνάνδρους ἐγωιστὰς, και τοὺς πλέον φρικτοὺς φιλαργύρους εἰς γενναίους βοηθοὺς και ὑπερασπιστὰς τῆς πατρίδος...»

«Οἱ Ἕλληνες γεννημένοι διὰ τὴν ἐλευθερίαν θὰ τὴν ἀποκτήσουν ἀργὰ ἢ γρήγορα μόνον τιν. Δέν ζητῶ λοιπὸν να πείσετε τοὺς ἄνδρας σας να μὰς στείλουν ἐπικουρίας, ἀλλὰ να τοὺς ἐμποδίζετε ἀπὸ τοῦ να βοηθοῦν τοὺς ἔχθρους μας. Ἡ Ἱερὰ Συμμαχία ὑπεσχέθη να ὑποστηρίξῃ τοὺς χριστιανοὺς πρίγκηπας. Ὁ Σουλτάνος εἶναι ἀπίστος και οὐδέποτε ὑπῆρξε βασιλεὺς νόμιμος. Ἡ Ὑψηλὴ Πύλη μὰς κατέκτησε με τὸ ξίφος και με τὸ ξίφος πάλιν θὰ ἀπκλαγγῶμεν ἀπὸ τὴν τυραννίαν της».

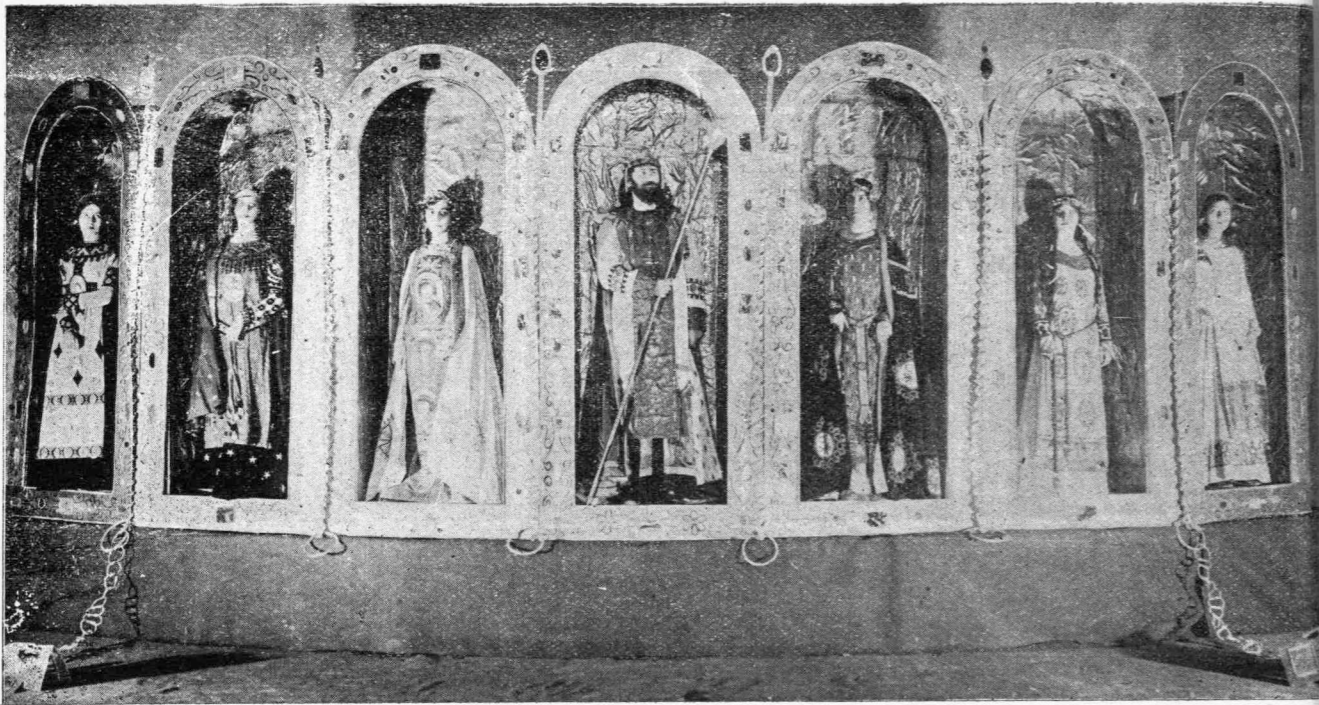
Ἄλλ' ἐνῶ ἡ Μαντῶ φκίνεται τὸσόν φιλοπόλεμος, σπεύδει εὐθὺς ἀμέσως να ἀπεικονίσῃ τὴν φρικτὴν εἰκόνα τοῦ πολέμου. Ἴδετε, λέγει, πῶς ὁ πόλεμος περιφέρει τὸν φρικτὸν θάνατον εἰς τὴν ἐρημωμένην χώραν μας. Ἴδετε τὴν μητέρα ποῦ κλαίει τὸ σκοτωμένο παιδί της ἢ τὴν ἀτιμασθεῖσαν και σκληρωθεῖσαν κόρην της. Ἴδετε τὰ κοκκινισμένα ἀπὸ τὰ δάκρυα μάτια τῆς γυναικῆς ποῦ κάθεται εἰς τὸ κατῶφλι τῆς πόρτας της. Μόλις ἀπεχαιρέτησε τὸν ἄνδρα της, ποῦ πᾶει εἰς τὴν μάχην, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δέν θὰ γυρίσῃ. Ἴδετε τὰ γυμνά αὐτὰ παιδάκια ποῦ θρηνοῦν κατὰ γῆς και ζητοῦν τὸν πατέρα των ποῦ ἐσκοτώσαν ἐμπρὸς των οἱ Τούρκοι, τὴν μητέρα των ποῦ ἀπέθανεν ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν και τὸν φόβον».

Κλαίετε, κυρίαι μου, συγκαίεσθε. Ἐπικρακεσθητε λοιπὸν με ὄλην σας τὴν δύναμιν τὴν συνδρομὴν ἐκείνων, ποῦ ἠμποροῦν να φέρουν πέρας εἰς τὰς φρικτὰς αὐτὰς συμφοράς. Εἰζεύρομεν να νικῶμεν, ἀλλὰ με τρομερὰς θυσίας. Ἐνῶ τὰ μέτωπά μας στεφανώνονται ἀπὸ δάφνας, ἡ καρδιά μας πονεῖ και ἡ νίκη μας περιβάλλεται ἀπὸ πένθος και ὀδύνην.

Σ. Σ. Κ. Ὀλόκληρον τὴν ὀμιλίαν τῆς κ. Κ. Παρρὲν δέν ἦτο δυνατόν να δημοσιεύσωμεν, διότι πρέπει να προηγηθῆ ἡ ἀνάπτυξις τῶν σχετικῶν σημειώσεων, τῆς κ. Παρρὲν ὀμιλοῦσης κατὰ τὴν ἐμπνευσιν τῆς στιγμῆς.

Τὴν ὀμιλίαν ἐτίμησεν και ἡ Α. Μ. ἡ Βασίλισσα μετὰ τῆς προηγουμένης Ἑλένης.

Ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΚΟΝ ΣΤΕΜΜΑ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐμμορφιὰ ποῦ ἔλαμψε διὰ τῆς ἀπουσίας τῆς ἀπὸ τὴν διοργάνωσιν τῶν Ἀπόκρεω ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὰς ἑορτὰς τὰς ὁποίας διοργάνωσε τὸ Λύκειον.

Κινεῖς ἀπὸ τοὺς διοργανωθέντας μεγάλους καὶ μὴ χοροὺς δὲν ἤμπορεῖ νὰ συγκριθῇ με τοὺς Ἑλληνικοὺς τοῦ Λυκείου, τοὺς Ἑλληνικοὺς μετὰ ὠραία ἀρχαία ἐνδύματα καὶ μετὰ, θαυμαστικὰ κομμώσεις, τὰς ὁποίας ἐστεφάνωσαν χρυσῆς κορδέλες καὶ στεφάνια ἀπὸ κισσοῦς.

Ἀποδείξει ὅτι τὸ Ἑλληνικὸν φέρεμα καὶ ὅλα τοῦ τὰ ἐξαρτήματα ἐξωρχίζουσι πολὺ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον συρμὸν εἶναι ὅτι ὅλαί αὐτοὶ χωρὶς ἐξαιρέσεων ἐφάνησαν ὠραία, καὶ εἰς ὅλους ἔκματε κατὰ πληξιν ἡ γραφικότης καὶ ἡ ἀρμονία τῶν γραμμῶν.

Καὶ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν δὲ χορὸν τοῦ Λυκείου, κατὰ τὸν ὅποιον ἐχορεύθησαν καὶ Εὐρωπαϊκοὶ χοροὶ, πάλιν οἱ Ἑλληνικοὶ διεκρίθησαν καὶ πάλιν αἱ μετὰ ἀρχαία φορέματα χορευτρίαι εἶχαν ἐξαιρετικὴν μετοξὺ ὄλων τῶν ἄλλων ἐπιτυχίαν.

Ἄλλ' ἡ ἑορτὴ του εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέα-

τρον ἔδωκε τὸ μέτρον τῆς προκωγωγῆς του εἰς τὰς ὠραίας τέχνας, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὰς πλαστικὰς εἰκόνας καὶ τοὺς χοροὺς καὶ τελειόνοντας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν. Τὸ Βυζαντινὸν Στέμμα, τὸ ὅποιον ἐπικρουσίασε τὸ Λύκειον εἰς εἰκόνα πλαστικὴν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ ὠραιότερα, πλουσιώτερα καὶ καλλιτεχνικώτερα οὔτε ἀπὸ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ θέατρα τοῦ Παρισιῦ. Αἱ μικρογραφίαι αἱ ὁποῖαι τὸ στολίζουν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκογένειαν Κωνσταντίνου τοῦ Μονιμάχου ἀπεδόθησαν μετὰ τὴν φυσικότητα ἀπὸ τὰς κυρίας καὶ δεσποινίδας Φεράλδη, Βλαχάνη, Ὀρλώφ, Τσιριμώκου καὶ Κετριβάνου καὶ ἀπὸ τὸν κ. Λάσκωρον, ὥστε νὰ προκαλέσουν κατὰ πληξιν καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Βασιλέα.

Μέσα εἰς τὸ ὀλόχρυσον περιβάλλον καὶ τὰ μωσαϊκὰ τοῦ Στέμματος αἱ ζωνταναὶ μορφαὶ μετεβλήθησαν εἰς τὴν εἰκόνα, προσηρμοσμένας μετὰ τέχνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἐξήλευσαν οἱ καλλίτεροι Βυζαντινογράφοι τῆς Ἀναγεννήσεως.

Τὸ καλλιτεχνικὸν μὲς τμήμα μετὰ πρωτεύοντα τὴν κ. καὶ τὸν κ. Γεωργαντζῆ, ἤμποροῦν νὰ εἶναι ὑπερήφανοι διὰ τὸ ἐπιτευχθῆν ἀποτέ-

Ἡ Δις ΚΑΚΙΑ ΟΡΛΩΦ

(Ἡ παριστώσα τὴν Κρήτην εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ συμπλέγματος τῶν Νέων Χορῶν).

λεσμα, ως και ἐν γένει διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ὄλων τῶν εἰκόνων καὶ ὄλων τῶν ἐνδυμασιῶν τῶν χορευτριῶν μας, τὰς ὁποίας ἡ καλλιτέχνης δεσποινὶς Σκούφου εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ συναρμολογήσῃ.

Ἄλλὰ καὶ αἱ ἐφορεῖαι τοῦ χοροῦ καὶ τῆς μουσικῆς μὲ τὴν ἐορτὴν αὐτὴν ἐπέδειξαν ἐργασίαν θαυμαστήν. Ἡ κορυφαία μας δεσποινὶς Ἡλέκτρα Παπαγεωργακοπούλου μὲ τὴν δεσποινίδα Λέλαν Καζάζη, μὲ τὴν μικρὰν Φωκᾶ καὶ μὲ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ Λυκείου ἐπαρουσίασαν χορούς, πρὸ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὴ ἡ Λοῦιλλερ ἔμεινε κατάπληκτος. Σωστὰ ἀρχαῖα ἀνάγλυφα εἰς κινήσεις καὶ στάσεις καὶ συμπλέγματα ἀρμονικά. Κάτι τι τόσο φαντασμογορικόν, πρὸ τοῦ ὁποίου ὠχριοῦν ὅλα τὰ μενουέτα καὶ οἱ νεώτεροι χοροί.

Μὲ τέτοιο ὕλικόν θὰ ἐχαλοῦσα κόσμον, εἶπεν ἡ μεγάλη Ἀμερικανὶς χορεύτρια, ἡ ὁποία ἐζήτησε δύο φορές κατ' ἐπανάληψιν νὰ ἰδῇ μὲ τὰς χορευτρίδας τῆς χορευομένουσ τοὺς χορούς μας.

Τὰ Ἑλληνικὰ τραγούδια μὲ πρωταγωνιστρίδας τὴν κ. Νίνα Φωκᾶ καὶ τὴν δεσποινίδα Παπαγεωργακοπούλου συνεπλήρωσαν τὴν ὠρμίαν ἐντυπώσιν τῆς ἐορτῆς αὐτῆς. Προσηρμοσμένα τελείως εἰς τὸν Ἑλληνικὸν χαρακτήρα τοῦ περιβάλλοντος, οὐδέποτε ἐφθασαν εἰς τοσοῦτο ὕψος ἐπιτυχίας καὶ τελειότητος.

Ἡ κ. Νίνα Φωκᾶ βεβαίως εἶναι πάντοτε μοναδικὴ καὶ πάντοτε τελεία, ἀλλὰ τὴν φορὴν αὐτὴν ὑπερέβη κάθε τελειότητα. Ἡ ἐκλογὴ τῶν τραγουδιῶν τῆς καὶ ἐτραγουδήσασ ὄλους σχεδὸν τοὺς νεωτέρους μουσουργούς, καθὼς καὶ τὰ ὠρμιότερα ἀπὸ τὰ δημοτικὰ τραγούδια, ἔδωκεν ὅλον τὸν πλοῦτον τῆς θαυμασίας φωνῆς τῆς καὶ ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς τελειότητος τῆς τέχνης τῆς.

Ἡ Βασιλικὴ οἰκογένεια ὀλόκληρος, ἡ ὁποία παρευρέθη εἰς τὰς δύο συνεχεῖς ἡμέρας ἐξέφρασε τὴν ὑψηλὴν τῆς εὐαρέσκειαν διὰ τὴν ἐν γένει διεξαγωγὴν τῆς ἐορτῆς, ἐθαύμασε μὲ τοὺς χορούς καὶ τὰ Ἑλληνικὰ τραγούδια καὶ τῶν δύο ἐκτελεστριῶν καὶ ἔδειξε ξεχωριστὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἐθνικωτικὸν ἔργον τοῦ Λυκείου.

Ἡ δὴς Παπαγεωργακοπούλου ἤρπασεν ἐπίσης πολὺ εἰς τὰ τραγούδια τοῦ κ. Κζλομ ἰρη, τὰ ὁποία καὶ ἀποκλειστικῶς ἔψαλλε. Ἄλλ' ὅπου εἶχεν ἀληθινὸν θρίαμβον ἦτον ὁ χορὸς τῆς, εἴτε ὡς κορυφαία μὲ τὴν δκ Καζάζη, εἰς τὸν συρτόν, εἴτε εἰς τὸν μπάλλον μὲ τὴν ἰδίαν. Μὲ ἕνα κλώνον ἀμυγδαλιᾶς εἰς τὸ χέρι, μὲ ἕνα ὀλόλευκον πέπλον εἰς τὸν συρτόν ὠμοῖσεν ὅσ' ἀρχαῖα νύμφη ἀποσπασθεῖσαι ἔξαφνα ἀπὸ

κάποιο σύμπλεγμα Ἀμκρχλλίδων. Ἡ Μαρία Φωκᾶ ἐξ ἄλλου εἰς τὸν κύκλον τῶν μικρῶν ἔκαμε θαύματα κινήσεων πλαστικῶν. Τὸ παιδί αὐτὸ ὡς καὶ αἱ μικρὰ ἐν γένει χορεύτριαι πετοῦν δὲν χορεύουν. Καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ βασίλισσα ἔκκμκν τὴν παρατήρησιν αὐτὴν. Αὐτὲς θὰ ὑπερβοῦν καὶ τὸ τέλειον ἀκίμνη, ἐὰν ἐξακολουθήσουν νὰ ἀσκῶνται.

Ἐν γένει σπανίως ἐορτὴ καλλιτεχνικὴ συνεκέντρωσε τόσο πολλὸν καὶ ἐκλεκτὸν κόσμον καὶ σπανίως ἐπιτυχίᾳ ἐφθασεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐορτῆς αὐτῆς, ἡ ὁποία καὶ ἄλλες δύο φορές ἐν ἐπικνελαμβάνετο θὰ εἶχε πάντοτε πολλὸν κόσμον.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Δ'

Ὅλο καὶ ἐπλησίαζαν ξετυλίγοντες ἄλλην στήλην μακρυτέραν, καὶ ἄλλην, καὶ ἄλλην κινουμένας εἰς παραλλήλους γραμμάς—μακρὰς μάζας ἀνδρῶν καὶ ἵππων, μὲ τὰ ὄπλα καὶ μὲ τὰς στολὰς των στίλβοντα εἰς τὸν ἥλιον, μὲ τὰς σημαίας σειομένας ὑπερήφανα εἰς τὸν οὐρανόν—ἕνα τάγμα προχωροῦν καὶ τὸ ἔδαφος κλονιζόμενον ὑπὸ τὸ βαρὺ καὶ ἠχηρὸν βᾶδισμά του.

Ἐπῆρχε ἡ νίκη εἰς τὸ πτερυγίζον καὶ ἐλαφρὸ βῆμα εἰς τὰς κεκλιμένας σημαίας—εἰς κάθε ἀντικείμενον τοῦ παρελαύνοντος στρατεύματος, καὶ ὁ ἦχος ἐνὸς γνωρίμου ἄσματος ἀντηχοῦσε θριαμβευτικᾶ εἰς τὸ ἀπειρῶν.

Τόνισε δυνατὰ τὴν σάλπιγγα.

Ποῦ δὲν θὰ σημάνη ποτὲ ὑποχώρησιν

Κρίνει τῆς καρδίας τῶν ἀνθρώπων

πρὸ τοῦ θρόνου τῆς δικαιοσύνης Του

ὦ! πέταξε ψυχὴ μου! νὰ Τοῦ ἀποκριθῆς

ὁ Θεὸς μας βαδίζει ἐμπρός.

Στηριγμένη στὴς ἄσπρες κολόνες τοῦ περιστελίου, ἡ κουρασμένη νοσοκόμος καθὼς ἤκουε ξεχώριζε τὰς λέξεις. Τί τέλεια ποῦ ἐρμήνευαν τὴν σκέψιν τῆς. Σηκώθηκε καὶ παρατήρει τὸ θέαμα μὲ ἀκράτητη χαρὰ. Ὁ κροταλισμὸς τῶν ἀλόγων ἀπέσπασε τὸ βλέμμα τῆς ἀπὸ τὰ χωράφια στὸν κάμπον. Μία μικρὰ ὄμας ἵππέων ἐπλησίασε μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀνεγνώρισε καὶ τὸν λοχίαν Ἐρρίκον. Ὡστε εὐρήκε ἐπὶ τέλους ἰατρόν.

Ἄς εἶνε, ὁ χειρουργὸς θὰ ἔβλεπεν ὅτι εἶχεν ἔλθει πολὺ ἀργὰ διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸν θρίαμβόν τῆς... Μήπως ἔφεραν καὶ φορεῖον; Πιθανῶς ὁ λοχίας νὰ κατέστησε γνωστὴν τὴν ἀνικανότητά τῆς καὶ νὰ ἐθεωρήθη ἀναγκαία ἡ μεταφορὰ τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Ἡ ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ANNA ΗΛΙΑΔΟΥ

(Ἀπὸ τὸ Μακεδονικὸν σύμπλεγμα τῆς ἐορτῆς τοῦ Λυκείου τῶν Ἑλλη(δων).

Καλὰ, θὰ ἔβλεπε. Ὅλοι θὰ ἔβλεπαν Καὶ εἶχε κατὶ ποῦ ἄξιζε νὰ τοὺς δείξῃ. Δὲν θὰ ἔλεγε τίποτε προτοῦ ὁ ἰατρὸς ἀνακαλύψῃ τί εἶχε συμβῆ καὶ τότε—ὦ!

Ἡ καρδιά τῆς ἐκτιποῦσε ἀπὸ χαρὰ.

«Βρίσκετε ὅτι δὲν σὰς εἶνε εὐκόλον νὰ ἔλθετε μαζί μας ;»

Ἄκουμπισμένη στὴν κατεστραμμένη θύρα ἐκύταξε τὸν ἀξιωματικὸν μὲ καταπληξιν σὰν νὰ μὴ μπορούσε νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἐρώτησίντου... Τί ἔλεγε ; Τί ἐσήμαιεν ὅμως... Τίποτε δὲν ἐσήμαιε πιά...

«Ἐὰν αἱ διαταγαὶ μου τὸ ἐπέτρεπαν θὶ ἐπερίμενα, ἀλλὰ τὸ τραῖνο θὰ ξαναγυρίσῃ σὲ λίγο καὶ μορεῖτε νὰ ἔλθετε τότε. Ἴδου ἡ διαταγὴ τῆς μεταθέσεώς σας».

Τῆς νοσοκόμου τὰ χέρια ἔσφιξαν μηχανικῶς τὸ χαρτί, χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ἀντελήφθη.

«Καὶ θέλω νὰ πῶ» ἐδῶ ἐσταμάτησε, γιὰ νὰ βρῇ λέξεις—«Θέλω νὰ γνωρίζετε ὅτι ἐννοῶ καὶ λυπούμαι. Χαίρετε.»

Σκούρα σὺνεφα ἔτρεχαν στὸν οὐρανὸ καὶ ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μάτια τῆς ἀκολουθοῦσε τῆς μεγάλης μαῦρες σκιῆς ποῦ ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὸ ἠλιόλουστο προαύλιο τῆς ἐκκλησίας ὡς ποῦ ὁ ἦχος τῶν βημάτων ἔσβυσε. Τότε κάθησε ἄτονα στὸ σκαλοπάτι καὶ ἔκρυψε τὸ πρόσωπό τῆς στὰ χέρια τῆς. Οὔτε πνοὴ ἀνέμου φυσοῦσε τὴν κίτρινην σημαία, ποῦ κουρασμένη ἀπὸ τὸ ἀνέμισμα τῆς πρωῒνης αὔρας, κρεμόταν τώρα σὰν ἕνα μακρὸ, μαλακὸ κουρέλι ἀπ' τὴν ἄκρη τοῦ κοντοῦ. Οὔτε ἕνας ψίθυρος διέκοπτε τὴν νεκρικὴν σιγὴν. Στὴν αὐλή, ἕνα φέιδι ἐξεδιπλώνετο γύρω σ' ἕνα σκεπασμένο στασίδι, καὶ σπρόμενον ἀθουρύβως ἐπὶ τῆς χλόης, ἐπηγαίνοντο γιὰ νὰ βρῇ καταφύγιον ἀπὸ τὴν ἐπικειμένην θύελλαν

που προεμήνυαν αί βρονταί, και τὸ σκύψιμο τῶν δένδρων κάτω ἀπὸ τὰ ἀπειλητικὰ σύννεφα. Μὲ τὸ πρῶτο ἀπειλητικὸ σφύριγμα τοῦ ἀνέμου, ἡ γυναῖκα σήκωσε τὸ κεφάλι της ἔρριξε μὲ ματιὰ στὸ γκριζὸ οὐρανὸ, και σηκώθηκε νὰ παρακολουθήσῃ τὸ φεῦγον φορεῖον τὸ συναποφέρων τὸν ἀσθενῆ της. . . Λοιπὸν αὐτὸ ἦτο τὸ τέλος! Τὸ τέλος τῆς νίκης της... Ἡ νίκη της! Χά! χα! Μὰ μ' αὐτὸ πρέπει νὰ γελάσουν και οἱ θεοί. Ὁ ἀσθενὴς της ἦτο κατάσκοπος, και θὰ τὸν κρεμοῦσαν σὲ μὲν ἢ δὲ μέρη τὸ πολὺ. Τί εἶχε πῆ ὁ ἀξιωματικὸς! Ὅτι εἶχε ἐργασθῆ καλά—ἐκτάκτως καλά—ἀλλὰ ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὐτῆ τὸ νὰ νοσηλεύῃ κανεὶς πληγωμένους κατασκόπους καταδικασμένους εἰς θάνατον. . . Ποῖον λοιπὸν ἐπεβάρυνε, Δίκαιε Θεέ, ἓνα τέτοιο κακούργημα; Ἐν τούτοις αὐτὸ ἦταν τὸ ἔργον της—και ἡ τύχη ποὺ τῆς εἶχε δώσει ὁ πόλεμος. Τῆς εἶχεν ἐπιτραπῆ νὰ σώσῃ μίαν ζωὴ διὰ τὴν ἀγχόνην. Ἡ νίκη της ἐπὶ τοῦ θανάτου ἦτο εἰρωνία—ἓνας ἀπὸ τοὺς σαρκασμοὺς τοῦ πολέμου. . . Ἄς γελάσῃ. Οὔτε ὄλου τοῦ κόσμου οἱ ἀνεμοὶ μποροῦσαν νὰ πνίξουν τὴ φωνή της. Θὰ ἐσκόρπιζαν τὸ γέλοιο της σὲ ὅλην τὴν γῆν, και θὰ ἔφεραν τὴν ἀπήχησίν του ἕως τὸν οὐρανόν. Ὡ! ὦ! ὑπέφερε πρὸς στιγμὴν τὴν ἀγρίαν ὀρμὴν τοῦ ἀνέμου, μὲ κλειστὰ τὰ μάτια, τὰ χέρια σφιχτοδεμένα, τὸ πρόσωπο σουφρωμένο, τὰ φορέματα και τὰ μαλλιά της ἀφημένα στὸ ἔλεος τῆς μαινομένης καταγίδος.

Ἐσυχὰ ἀπεσύρθη ἀφίνουσα πίσω τὴν χαλασμένη φόρτα.

Τὸ φορεῖον ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, μὲ τὸ ἀκίνητον φορτίον του ταλαντευόμενον εἰς κάθε παραστράτημα τῶν μπερδεμένων του τροχῶν. Αἴφνης ὁ λόγιος Ἐρρίκος βλέπων τὴν καταγίδα φθάνουσαν ἐσταμάτησε, ἐκέντησε τὸ ἄλογόν του διὰ νὰ φθάσῃ τὴν μικρὰν συνοδείαν τοῦ ἵππικου, και χαιρετήσας τὸν ἀξιωματικὸν εἶπε:

Μπορεῖτε νὰ σταματήσετε τὸν φυλακιστόν μου γιὰ μὲν στιγμὴ λοχαγέ; Ἄφησα τὸ ρεβόλβερ μου μ' ἐκείνην τὴν γυναῖκα εἰς τὴν ἐκκλησίαν».

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Frederick Trevor Hill.

ΠΕΡΙΠΟΙΗΣΙΣ ΒΡΕΦΟΥΣ

Τὸ παιδίον ἐγεννήθη, ἀλλὰ πᾶσα σχέσις μεταξὺ αὐτοῦ και τῆς μητρὸς του μετὰ τῆς ὁποίας ἀκόμη συνδέεται διὰ τοῦ ὀμφαλίου λώρου δὲν διεκόπη. Τὸ δέρμα του ἄλλοτε ρόδινον, ἄλλοτε κοκκινωπὸν καλύπτεται συχνάκις ὑπὸ λιπαρῶς τινοῦ οὐσίας, τοῦ σμίγματος.

Κινεῖ τὰ μικρὰ του μέλη και φωνάζει ζωηρῶς, ἴσως ἕνεκα τῆς ἐντυπώσεως, τὴν ὁποίαν κίθλάνεται ἐκ τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος τοῦ ὁποίου ἡ θερμοκρασία εἶναι κατωτέρα ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εὐρίσκετο.

Μετὰ τὰς πρώτας φωνὰς ἀμέσως σπουδαίαν τροποποίησιν παύεται εἰς τὸ ἀναπνευστικόν του σύστημα. Ἐως τῶρα ἡ ἀναπνοή του ἐγίνετο διὰ τοῦ πλκκοῦντος, εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἐκτελεῖται διὰ τῶν πνευμῶν. Τὰ ὄργανα αὐτὰ ἀρχίζουν τὸ ἔργον διὰ τὸ ὅποσον και ἔχουν προορισθῆ.

Καθαρίζεται λοιπὸν ἀμέσως ἡ κοιλότης τοῦ στόματος ἀπὸ τὰς ὑγρὰς βλέννας, αἱ ὁποῖαι τὸ πληροῦν, καθὼς και οἱ ρόθωνες, ἐὰν και αὐτοὶ ἔχουν ἀνάγκην καθαρισμοῦ. Ἐὰν δὲ τὸ σῶμα του καλύπτεται διὰ σμίγματος ἀλοιφεται και αὐτὸ διὰ βελανιδίνης βορικοῦχου. Ζήτημα σπουδαῖον εἶναι ἡ περιποίηση τῶν μκτιῶν τοῦ βρέφους ἵνα τὸ προφυλάξωμεν ἀπὸ τὴν λεγομένην ὀφθαλμίαν.

Πρέπει νὰ γνωρίζωμεν ὅτι ἡ φοβερὰ αὐτὴ πάθησις, εἰς τὴν ὁποίαν και ὀφείλεται μέγα μέρος τῶν ἐκ γενετῆς τυφλῶν, ἔχει τὴν ἀφορμὴν τῆς εἰς μύλωνσιν μικροβιακῆν, και μάλιστα γονοκοκικῆν, κατὰ τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως ἢ κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν γέννησιν ἡμέρας.

Ἄλλοτε δικαίως ἢ ἀδίκως ἡ ὀφθαλμία ἀπεδίδετο εἰς ψῦξιν ἢ ρυθμὸν ἀέρος, εἰς τὸ ὅποσον εἶχεν ἐκτεθῆ τὸ παιδί κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεως του. Σήμερον ἡ γνώμη αὕτη ἐξέλειπεν. Ὅτε ὑπάρχει εἰς τὴν μητέρα ρυθμὸν γονοκοκικῆν, οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ παιδίου θὰ μολυνθοῦν κατὰ τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως. Μετὰ τὴν γέννησιν ἀφορμὴ μολύνσεως τῶν μκτιῶν εἶναι ἡ ἀπρόσεκτος θίξις των ἢ δι' ἀκαθάρτων δακτύλων ἢ διὰ τεμαχίου βάλβυκος ἢ πανίου μλυτμένου. Ἡ προφυλακτικὴ λοιπὸν θερπεῖα τῆς μολύνσεως τῶν μκτιῶν τοῦ βρέφους συνίσταται α') εἰς τὴν ἀπολύμνωσιν τοῦ κόλπου πρὸ τοῦ τοκετοῦ, β') εἰς τὴν περιποίησιν τῶν μκτιῶν τοῦ βρέφους ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν του και γ') προσοχὴ κατὰ τὰς πρώτας μετὰ τὴν γέννησιν ἡμέρας.

Ὡς πρὸς τὴν καθαρὴν τῆς μητρὸς ἢ περιποίησης παρὰ γέλεται ὑπὸ τοῦ μκτιῶντος ἱατροῦ. Τὰς φροντίδας ὅμως τὰς ὁποίας πρέπει νὰ παρέχωμεν εἰς τὸ νεογέννητον τὰς ἀναλαμβάνει ἡ περιποιουμένη τὴν λεγῶ. Μετὰ τὴν πλύσιν τῶν ὀφθαλμῶν διὰ γάλακτος ἀπεττειρωμένης τὴν ὁποίαν διαβρέχομεν εἰς νερὸ χλιαρὸν, τὸ ὅποσον προηγουμένως ἔχει βράσει, πλύνωμεν μὲ προτοχὴν τὰ μάτια τοῦ παιδίου.

Μετὰ τὴν πλύσιν στάζωμεν εἰς ἕκαστον ἐξ αὐτῶν μίαν ἢ δύο σταγόνας ζωμοῦ λεμονίου. Αἱ φροντίδες δὲ αὐταὶ πρέπει νὰ γίνονται ἀμέσως μετὰ τὸν τοκετὸν πρὶν αἰ ἀκαθαρσίαι τῶν βλεφάρων εἰσέλθωσιν εἰς αὐτοὺς. Καὶ μετὰ τὰς πρώτας αὐτὰς φροντίδας δυνατὸν νὰ μολυνθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νεογνοῦ και μάλιστα κατὰ τὸ πρῶτον αὐτοῦ λουτρόν, τὸ ὅποσον γίνεται μετὰ τὴν κανονικὴν ἀποκοπὴν και ἐπίδουσι τοῦ ὀμφαλίου λώρου. Τὸ πρῶτον λουτρόν γίνεται 35° βαθμῶν παρὰ μὲν δὲ εἰς αὐτὸ τὸ νεογνὸν ἓνα ἢ δύο λεπτὰ τῆς ὥρας κατὰ τὸ ὅποσον διάστημα ὑποστηρίζεται ἡ κεφαλή του διὰ τῆς ἀριστερῆς μας χειρὸς, ἐνῶ ἡ δεξιὰ πλένει καλῶς ὀλόκληρον τὸ σῶμα, και διὰ νὰ μὴ μολυνθῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ διὰ τοῦ ὕδατος τοῦ λουτροῦ ἀποφεύγομεν νὰ πλύνωμεν τὸ πρόσωπόν του διὰ τοῦ ἰδίου ὕδατος. Μετὰ τὸ λουτρόν τὸ σπογγίζωμεν ἐπιμελῶς διὰ προσοψίου, τὸ ὅποσον προηγουμένως ἔχει καλῶς θερμυνθῆ, ἔπειτα ὀλόκληρον τὸ σῶμα αὐτοῦ τὸ ἐπιπάσσομεν μὲ ριζοκόνιν ἢ λυκοπεδιον.

Κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς γεννήσεως τὸ δέρμα τοῦ νεογνοῦ παρουσιάζει χρώμα κοκκινὸν ἀνοικτόν. Ὅσον ὑγιέστερον εἶναι τὸ παιδίον τόσο ταχύτερα λαμβάνει τὸ δέρμα του τὸ φυσικόν του χρώμα. Πολλάκις ἀντικαθίσταται εἰς ὀλίγας ἡμέρας ὑπὸ χρώματος κιτρίνου (ἱκτερος) ἢ και δύναται συγχρόνως νὰ παρουσιάσῃ και μικρὰς κηλίδας. Ὅλα αὐτὰ ἐξαλείφονται ταχέως δίχως νὰ ἐπιφέρουν τὴν παραμικρὴν βλάβην. Ἐπίσης συνήθως κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τὸ παιδί παρουσιάζει ἐλαφρὰν ἀπολέπισιν ὡς και ἐξοιδησιν τῶν μαστῶν (ἀδιακρίτως φύλου) μετὰ ρύσεως ὑγροῦ τοῦ ὁποίου ἡ χημικὴ ἐξέτασις ἀπέδειξεν ὅτι πρόκειται περὶ γάλακτος. Ἡ ἐξοιδησις αὕτη συνοδεύεται συχνάκις ὑπὸ ἐρυθρότητος και ἐνίοτε δύναται νὰ σχηματισθῆ και ἀπόστημα τῶν μαστῶν τοῦ νεογνοῦ.

Ἐκεῖνο τὸ ὅποσον οὐδέποτε πρέπει νὰ γίνεταί εἶναι ἡ πίεσις αὐτῶν, διότι διὰ τῆς πίεσεως δυνατὸν νὰ προκαλέσωμεν φλεγμονὴν ἐπικίνδυνον. Ν' ἀρκεσθῶμεν ἐπιθέτουσαι ψιλὰ μικρὰ πανιὰ ἢ γάζες, διαβρεγόμενα συχνάκις εἰς θερμὴν διάλυσιν βορικοῦ ὀξέως. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐρυθρότης καθὼς και ἡ ἐξοιδησις δὲν ὑποχωρεῖ πρέπει ἀμέσως νὰ προσκληθῆ ἱατρός.

Συνήθως τὸ βρέφος κρυγάζει ἢ διότι μικροὶ κωλικοὶ τὸ ἐνοχλοῦν ἢ διότι πεινά. Ἐὰν μὲν ἡ αἰτία εἶναι ἐκ τῆς κοιλίας τὸ βρέφος συνήθως κρυγάζων κινεῖται και συμπιέζει τὰ μικρὰ του σκέλη πρὸς τὰ τοιχώματα τῆς κοιλίας του, ἐὰν δὲ ἡ πείνα εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῶν

κρυγῶν του τότε τὸ βλέπομεν νὰ περιστρέφῃ τὴν κεφαλὴν δεξιὰ και ἀριστερὰ ἀναζητοῦν τὴν θηλήν. Ὅχι σπανίως ὅμως πίεσις τῶν ἐνδυμάτων του ἢ κακὴ τοποθέτησις εἰς τὸ κρεββατάκι του ἢ ἀφορμὴ τῶν φωνῶν του. Πολλὰ παιδιὰ φωνάζουν μόλις αἰσθανθοῦν ὑγρασίαν και αἰ φωναὶ των καταπαύουσιν ὅτε τοὺς ἀφαιροῦν τὰ βρεγμένα των σπάρρανα. Ἐνίοτε αἰ φωναὶ των εἶναι νευρική, τότε χλιαρὸν λουτρόν τὰς κατευνάζει. Τὸ νεογνὸν κοιμάται κατὰ τὰ διαλείματα τῶν θηλασμῶν. Ἐὰν ὁ ὕπνος του εἶναι ὀλίγον μακρὸς εἶναι προτιμότερον νὰ τὸν σεβόμεθα. Ἐὰν ὅμως αἰ ὥρα τοῦ ὕπνου ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸν κανονισμένον θηλασμόν πρέπει νὰ τὸ ἐξυπνώμεν διὰ νὰ θηλάσῃ. Τοῦτο μάλιστα εἶναι ἀναγκασιότερον, ὅσον τὸ παιδί εἶναι καχεκτικὸν και ἐξησθημένον. Ἀργότερον τὸ παιδί θὰ κοιμάται μόνον τὴν νύκτα και ὀλίγας ὥρας κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Κανὼν δὲ ἀπαραίτητος εἶναι τὸ παιδί νὰ κοιμάται μόνον του δίχως νὰ καταφεύγωμεν εἰς ναουρίσματα και λιχνισμοὺς και νὰ κοιμάται ἀπὸ τὰς πρώτας ἡμέρας εἰς τὸ κρεββατάκι του. Ἐὰν ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου συμπίπτει μὲ τὴν ὥραν τοῦ περιπάτου ἢ μπορεῖ ν' ἀποκοιμάται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τροφοῦ. Ἐπικίνδυνος και ἀθυγαινή ἢ συνήθεια τοῦ ὕπνου τοῦ βρέφους εἰς τὸ κρεβάτι τῆς μητρὸς του. Τὸ παιδί νὰ τοποθετῆται εἰς τὸ κρεβάτι του πάντοτε πλαγίως πότε ἀπὸ τὸ ἓνα πλευρὸν και πότε ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἵνα μὴ ἐν περιπτώσει ἐμέτου ἐμποδισθῆ ἢ ἀναπνοή. Ἡ ἐναλλάξ πλαγία κατάκλισις εἶναι ἀπαραίτητος και διὰ νὰ δυναθῶν και οἱ δύο πνεύμονες αὐτοῦ ν' ἀναπτυχθοῦν συγχρόνως. Ἀπαραίτητος ἐπίσης εἶναι και ἡ συχνὴ ζύγησις τοῦ νεογνοῦ, διὰ νὰ γνωρίζωμεν τὴν αὐξήσιν ἢ ἐλάττωσιν αὐτοῦ και νὰ λαμβάνωμεν τὰς ἀναγκαίαις φροντίδας.

ΑΝΘΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ

Ἱατρός

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Β'.

Ἀτυχῶς ἡ πρώτη ἐκ τῆς ξηρᾶς ἀπόπειρα τῆς πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου ἐπῆρξε βραχείας διαρκείας. Οἱ πολιορκούμενοι Τοῦρκοι, ἐπωφελήθητες τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα (10ην Ἀπριλίου 1821) συνήθους ἐδθυμίας τῶν Ἑλλήνων, ἐξῆλθον πάνοπλοι τῶν φρουρῶν και προσέβαλον τοὺς πολιορκητὰς ἀπαρσκαέους, οὓς και εὐχερῶς διεσκόρπισαν ἐμπνεύσαντες αὐτοῖς τὸν πανικόν. Τὴν ἄτακτον ταύτην φυγὴν

τῶν Ἑλλήνων πολιορκητῶν ἀντιληφθέντες ἐκ τῶν πλοίων οἱ ἐπιτηροῦντες τὸν θαλάσσιον ἀποκλεισμόν τοῦ Ναυπλίου Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, ὁ υἱὸς αὐτῆς Γιάννος Δ Γιάννουζας καὶ ὁ Γκίκας Μπότασης καὶ ἀποβιβασθέντες εἰς Λέρνην μετ' ἀποσπάματος Ὑδραίου Σπεταιωτῶν ναυιῶν, δύο μικρῶν πυροβόλων καὶ ἀρκετῆς ποσότητος πολεμικῶν ἐφοδίων, ἔσπευσαν νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἄργος καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ναυπλίου Χαϊδάριον, εἰς τὸ ὅποιον εἶχον καταφύγει οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρτιδιασκορπισθέντων πολιορκητῶν τοῦ Ναυπλίου καὶ τοῦτο ὅπως ἐνισχύσωσι τοὺς κατεπισημένους ἄνδρας εἰς τὴν ἐπανάληψιν τῆς πολιορκίας.

Ὡς ἦτο ἐπόμενον, ἡ παρουσία τῆς Λασκαρίνας Μπουμπουλίνας καὶ τῶν ἀκολουθούτων αὐτῆν ἐνεψύχωσε τοὺς ἀποτελοῦντας τὴν διοικοῦσαν τὸ Ἄργος Καγκελλάριον, Σαματέλον Ἀντωνόπουλον, Ἀθανάσιον Ἀσημακόπουλον, τὸν Ἀρχιμανδριτὴν Γρηγόριον Δικαῖον ἢ Παπαφλέσσαν καὶ Σηλιωτόπουλον, οἵτινες ἀπεφάσιον νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου δραστηριώτερον.

Πρὸς μείζονα τῶν πολιορκητῶν ἐνίσχυσαν ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, ἀναχωροῦσα εἰς Λέρνην ὅπως ἐπιβῆ τοῦ «Ἀγαμέμνωνος», κατέλιπεν αὐτοῖς τὸν υἱὸν αὐτῆς Γιάννον Δ Γιάννουζαν ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ὑδραίου-Σπεταιωτῶν ἐπικούρων πρὸς χειρισμὸν τῶν πυροβόλων ἰδία.

Ὀλίγα παρήλθον ἡμέραι ἀπὸ τῆς ἐπαναλήψεως τῆς πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου, ὅτε ἐπεφάνη εἰς τὸ Ἀργολικὸν πεδῖον ἐρχόμενος ἐκ Κορίνθου, τῆ 24ῃ Ἀπριλίου 1821, ἐπὶ κεφαλῆς 3,500 Ἀλβανῶν ὁ Μουσταφᾶ μπέης Κεχαγιᾶς τοῦ Πασᾶ τῆς Πελοποννήσου Κιοπέ-Μεχμέτι, τὸν ὅποιον ὁ τέως Ἄρχων τῆς χώρας ἀπέστειλεν ἐκ τοῦ στρατοπέδου τῶν Ἰωαννίνων εἰς Τρίπολιν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἐπαναστατῶν ἀπειλουμένης πρωτευούσης τοῦ Μωρέως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ἐγκλεισμένων χαρμημίων αὐτοῦ. Ἡ ἀντίστασις ἦν ἀντέταξαν κατὰ τοῦ ἐκ Κουτισοπέδου ἐπελαύνοντος Μουσταφᾶ μπέη οἱ Ἀργῖοι καὶ Κρανιδιώται ὑπὸ τὸν Παπᾶ-Ἀρσένιον Κρέστιαν καὶ οἱ Ὑδραίουσπεταιῶται ὑπὸ τὸν Γιάννον Δ Γιάννουζαν, ὡχυρωμένοι διπλοῦν τοῦ πρὸ τοῦ Ἄργους προφυλακτικῆς τείχους τοῦ χειμᾶρον Χαράδρον (Ξεριᾶ), ὑπῆρξαν ὀλεθρία αὐτοῖς. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐφορευθέντων εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ Ἄργους καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως περὶ τοὺς 700, ἐν οἷς καὶ 50 Ὑδραίου-Σπεταιῶται, τῶν λοιπῶν κατοίκων διασπαρῆτων πρὸς τὸ ὄρος Ἀραχταῖον καὶ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Λέρνης καὶ τοῦ Κυβερίου ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν πυροβόλων

τῶν Σπεταιωτικῶν πλοίων. Ὁ υἱὸς τῆς Μπουμπουλίνας Γιάννος, ἀφοῦ ἐνεδρεῖων διπλοῦν τοῦ τείχους ἐφόρευσε πολλοὺς ἐχθρούς, ἐξῆλθεν αὐτοῦ καὶ ἐπετέθη κατὰ τοῦ διαβολῆτου Τουρκαλβατοῦ Βελῆ-μπέη, ὃν πληγώσας καιρῶς κατέρριψε τοῦ ἵππου ὅτε δὲ ξιφουλκήσας ἐπειράτο ν' ἀποκόψῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, σφαῖρα ἐχθρική ἐξριψε τὸν γενναῖον Σπεταιῶτην νεκρὸν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Βελῆ-μπέη.

Ἡ Μπουμπουλίνα, μὴ δυνηθεῖσα νὰ δώσῃ βοήθειαν εἰς τοὺς ἐν Ἄργει ἀγωνιζομένους, κατώρθωσε ἐν τούτοις, καίτοι συντριμμένη ἐκ τῆς ὀδύνης τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτῆς, νὰ προστατεύσῃ ἐπαρκῶς τοὺς εἰς Λέρνην καταφυγόντας, ὧν τοὺς ἀσθενεστεροὺς ἐπεβίβασεν εἰς πλοῖα καὶ ἀπέστειλεν εἰς Σπέτσας.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν Ἀλβανῶν τοῦ Μουσταφᾶ μπέη εἰς Τρίπολιν, ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα, ὁ Σταῖκος Σταϊκόπουλος καὶ ὁ Δημ. Τσόκρης ἔγραψαν πρὸς τὸν διευθύνοντα τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπόλεως ἀρχιστράτηγον Θεόδ. Κολοκοτρώνη, ζητοῦντες ἐνίσχυσιν καὶ ἀρχηγόν, ὅπως καὶ ἐκ τρίτου ἐπαναλάβωσι τὴν δις ἤδη διαλυθεῖσαν πολιορκίαν τοῦ Ναυπλίου. Ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ ταύτῃ ὁ Θεόδ. Κολοκοτρώνης ἀπέστειλεν εἰς Ναύπλιον τὸν Νικήταν Σταματέλοπουλον μετὰ 150 ὀπλιτῶν ἐκ Γόρτυνος, δὸς αὐτῷ τὴν ἐντολήν, ὅπως συνεννοούμενος καὶ μετὰ τῶν ἐπιχωρίων ὀπλαρχηγῶν ἀποκαταστήσῃ καὶ αὐθις τὴν πολιορκίαν καὶ διευθύνῃ αὐτὴν ὡς γενικὸς ἀρχηγός: «Περάσσοντας δέκα ἡμέρας», ἀφηγεῖται ὁ Γέρω Κολοκοτρώνης, «ἡ Μπουμπουλίνα, ὁ Τσόκρης καὶ ὁ Σταῖκος ἔγραψαν νὰ τοὺς στείλω βοήθεια καὶ ἕναν ἀρχηγόν, καὶ τοὺς ἔστειλα τὸν Νικήταν μὲ πενήντα ἀπὸ τὸ ὄρδι τοῦ Χρυσοβιτιοῦ, πενήντα ἀπὸ τὸ ὄρδι τοῦ Βαλτετιοῦ καὶ πενήντα ἀπὸ τὸ ὄρδι τῶν Βερβαίνων...»

Τὴν παρὰ τὸ Βαλτέτιον ἐπακολούθησαν ἦταν τῶν Τούρκων τῆς Τριπόλεως, οἵτινες ἐνσχυθέντες ἐκ τῶν ὑπὸ τὸν Μουσταφᾶ-μπέην ἐπικούρων Ἀλβανῶν εἶχον ἐπιχειρήσει ἔξοδον, ὁ Θεόδ. Κολοκοτρώνης ἔσπευσε τῆ 13ῃ Μαΐου 1821 δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ νὰ ἀνακοινώσῃ πρὸς τὴν Καπ. Δημητράκαινα Μπουμπουλή καὶ λοιποὺς καπεταναίους καὶ Ἀρχοντας τῶν Σπεταιῶν, προσεπιφέρων ἐπὶ λέξεσιν: «... νὰ κάμειτε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ μᾶς προφθάσετε πρὸς τὸ παρὸν δύο χιλιάδες ὀκτῶδες μολύβι, τὸ ὅποιον ζητῶ παρακλητικῶς καὶ χρεωστικῶς...»

Μετὰ τὴν τακτοποίησιν τῆς νέας πολιορκίας τοῦ Ναυπλίου ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα φέρουσα τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοδ. Κολοκοτρώνη ζητηθέντα πολεμικὰ ἐφόδια, ἀνῆλθεν εἰς Τρίπολιν,

ὅπως ἐνισχύουσα τὴν πολιορκίαν αὐτῆς ἐκδικήσῃ συνάμα τὸν φόνον τοῦ προσφιλοῦς υἱοῦ αὐτῆς Γιάννου, οὗ ὁ δράστης Μουσταφᾶ-μπέης ἦν μεταξὺ τῶν πολιορκουμένων.

Ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Τριπόλεως ἡ ἀκαταπόνητος Σπεταιῶτις ἡρώϊς ἐγνώρισε καὶ στενώτατα συνεδέθη μετὰ τῶν ἐπιφανεστερῶν ὀπλαρχηγῶν καὶ Καπεταναίων τῆς Πελοποννήσου, τῶν ἀρχαίων Κλεφτῶν, εἰς τῶν ὁποίων τὰς φλέβας ἔρρεεν ἄφθονον τὸ ἀριῶν αἷμα τῶν διασημῶν τῆς Ἀργολίδος Ἑλληνοαλβανῶν στρατιωτῶν τοῦ μεσαίωνα (Estratiots Argoulets), ἐξ ὧν καὶ οἱ πρόγονοι αὐτῆς εἶλλον τὴν καταγωγὴν. Ἐνταῦθα ἀνδρικότατα ἐνεκαρτέρησεν εἰς τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς πολιορκίας. Καὶ ὅτε, τῆ 26ῃ Ὀκτωβρίου 1821 ἡ πρωτεύουσα τοῦ Μωρέως ἔπεσε τέλος εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ἑλλήνων ἐπαναστατῶν, ἐν τοῖς πρώτοις εἰσήλασεν εἰς τὴν ἀλωθεῖσαν πόλιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ αἵματος καὶ ἡ Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα ἐφιππος καὶ σιδηροφοροῦσα παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀρχιστρατήγου Θεοδώρου Κολοκοτρώνη, μετ' οὗ βραδύτερον συνεδέθη καὶ διὰ κηδεστίας νυμφεύσασα τὴν νεωτέραν αὐτῆς θυγατέρα Ἑλένην μετὰ τοῦ πρεσβυτέρου τῶν υἱῶν αὐτοῦ Πάνου.

Μ. ΛΑΜΠΡΥΝΙΔΗΣ

ΑΙ ΦΕΤΕΙΝΑΙ ΑΠΟΚΡΕΑΙ

Οὐδέποτε ἀπόκρεια ἐπῆρξαν τόσον ζωηραὶ καὶ χορευτικαί, ὅσον αἱ ἐφετειναί. Ὑπάρχουν οἰκογένειαι αἱ ὁποῖαι ἐπὶ δύο συνεχεῖς μῆνας ἐχόρευαν κάθε ἀπόγευμα καὶ κάθε βράδυ χωρὶς διακοπὴν.

Χοροὶ ἐν τούτοις μεγάλοι καὶ ἐπίσημοι δὲν ἐδόθησαν πολλοὶ ἐφέτος ὡς ἄλλοτε. Ἀλλὰ ἴσως δι' αὐτὸ καὶ ὁ κόσμος ἐδυσκόλεσε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον ἔτος. Ἡ βραδεὶν ἡ μωσαρῆτικη κίνησις πᾶν δρόμον τόσον ζωηρά, ὥστε αἱ Ἀθῆναι κατήντησαν ἀγνώριστοι. Ἡ σύμπωσις τῶν ἐκλογῶν κατὰ τὴν προτελευταίαν Κυριακὴν δὲν ἐμείωσε καθόλου τὸ ἀποκριάτικο γλέντι. Ἀπεναντίας ἔδωκαν ἕνα ζωηρότερον ἀκρόμη τόνον, ἡμερᾶ κα εἰρηρικὰ ὅπως διεξήχθησαν.

Ἡ ἄφιξις τῆς Rejane καὶ τῆς Λουφύλλερ ἔδωκαν ἀφορμὴν καὶ εἰς κᾶπως καλλιτεχνικώτερας διασκεδάσεις μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ τοῦ Σταδίου εἶχε λαϊκὸν κᾶπως χαρακτηρη. ἡ μόνη ἄλλως προσιτὴ εἰς τὸν λαὸν καλλιτεχνικὴ ἀπόλαυσις.

Τὸ Λύκειον τῶν Ἑλληνίδων δὲν κατώρθωσε νὰ δώσῃ τὴν τρίτην παράστασιν τοῦ τῆν λαϊκὴν, τὴν τόσον ἐπιμόνως ζητηθεῖσαν. Ἄν καὶ

αἱ τιμαὶ τῆς δευτέρας ὑπῆρξαν μᾶλλον λαϊκαί, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ κατορθωθῇ νὰ εὔρουν θέσεις ὅλοι οἱ ζητήσαντες, διότι τὸ Βασιλικὸν Θεᾶτρον εἶναι μικρὸν.

Ὁ χορὸς τῶν μελῶν τοῦ διεξήχθη ἐπίσης ζωηρότατος καὶ μὲ πολλὴν ἐπιτυχίαν, ἂν καὶ δὲν κατορθώθη νὰ δοθῶν εἰσιτήρια εἰς ὅλα τὰ μέλη δι' ἔλλειψιν χώρου ἀρκετοῦ, μετ' ὅλην τὴν εὐρυχωρίαν τῶν αἰθουσῶν του. Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ Λύκειον εὐρέθῃ ὑποχρεωμένον νὰ διανείμῃ καὶ διὰ τὸν χορὸν τῶν μελῶν καὶ διὰ τὸν Παιδικὸν ἀνὰ ἑκατὸν περίπου προσκλήσεις, πρὸς ὅλους καὶ ὅλας, αἱ ὁποῖαι συνειργήσθησαν εἰς τὰς ἐορτὰς του.

Ὁ Παιδικὸς χορὸς ἦτο καὶ ὅταν ὄνειρον χαρᾶς, εὐθυμίας καὶ γραφικότητος. Ὑπὲρ τὰ διακόσια παιδιὰ καὶ παιδάκια μωσαρευμένα. Μὲ ἀρχαῖα, μὲ Βυζαντινά, μὲ Κρητικὰ μὲ Βλάχικα ἢ Ψαριανά, ἀραῖα καὶ ποῦ κανένας ἱππότης, μαρκήσιος ἢ πιερρότος. Τὸ γαϊτανάκι ἐπλέχθη ἀπὸ μικροὺς εὐζώνους, Κρητικούς, Κρητικὰ καὶ Βλαχοπούλες. Καὶ ἀπὸ μίαν Βυζαντινὴν αυτοκρατορίσαν, τὴν ὠραιότεραν ὅλων.

ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΛΥΚΕΙΟΥ

Δεκεμβρίου 16, 23, 30. Ἰανουαρίου 13, 19, 27. Φεβρ. 3. Δευτέρα: Συζητήσεις: α'. περὶ ξένων παιδαγωγῶν καὶ παιδονόμων. Ἀποτέλεσμα 1ον Συμμετοχὴ τριῶν Ἑλληνίδων κυριῶν εἰς τὸ Συμβούλιον Home International καὶ ἐξακριβώσι παρ' αὐτῶν τοῦ ποιοῦ τῶν ξένων. 2ον Ἐπίβλεψις τῶν μητέρων αὐστηρά, τὴν ὁποῖαν θὰ προκαλέσουν διαλέξεις σχετικαὶ καὶ δημοσιογραφικὴ προπαγάνδα.

β'. Περὶ καταπολεμήσεως τῆς προπαγάνδας τῶν ξένων σχολῶν: Ἐνέργεια καὶ ὑπόμνημα εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπάρχοντος νόμου.

Φεβρουαρίου 23. Ἀνακοίνωσις περὶ Ἑλληνικῶν χορῶν: Συζήτησις κατὰ τῆς πολυτελείας Ἑλληνικὸν ἔνδυμα.

Τετάρτη. 4—5 Ἀνάγνωσις καὶ συζητήσεις φιλολογικαὶ ἐφορείας δεσποινίδων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Α. Β. Ὑ. τῆς περιγηπίσεως Ἑλένης. Συγγραφεῖς καὶ ποιηταί, Καρκαβίτσας, Σολωμός, Παλαμᾶς, Ἰδασ κ. ἄ.

Τετάρτη 6—8 Χορωδία κυριῶν καὶ δεσποινίδων: διδασκαλία Μ. Καλομοίρη. Τετάρτη 15 Ἰανουαρίου Διάλεξις κ. Κ. Παλαμᾶ περὶ Βαλαωρίτου.

Πέμπτη: Μουσικαὶ ἐκτελέσεις καὶ τίθον.

Παρασκευὴ: Ἑλληνικοὶ χοροί.

Σάββατον: » » καὶ χορωδία

Κυριακή : Διαλέξεις ὑπὸ τὴν Ὑ. Προστα-
σίαν τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλείσης 19 Ἰανουαρίου.
Διαλέξεις κ. Κ. Παρόν : Ἑλλητίδες εἰς τὸν
πόλεμον ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους μέχρι
σήμερον.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΕΛΙΣ

Μέσα εἰς ὀλιγώτερον ἀπὸ ἓνα μῆνα ὁ πρωθυπ-
ργος κ. Βενιζέλος ἐπεσκέφθη ὅλας τὰς Εὐρωπαϊκάς
Αὐλὰς κατὰ σειρὰν ὡς ἐξῆς : τὴν Ἰταλικήν, Γαλλι-
κὴν, Ἀγγλικὴν, Γερμανικὴν, Αὐστριακὴν, Ρωσικὴν
καὶ κατέληξεν εἰς τὸ Βουκουρέστι ὅπου συνητηθή με
τὴν Α. Ὑ. τὸν διάδοχον καὶ μετὸν πρωθυπουργὸν τῆς
Σερβίας κ. Πάσιτς, μετὸν ὁποῖον καὶ κατήλθεν εἰς
Βελιγράδιον, καὶ ἔπειτα διὰ Θεσσαλονίκης εἰς Ἀ-
θήνας.

Τὸ ταξίδι αὐτὸ εἶχε πολιτικὸν σκοπὸν τοῦ ὁποῖου
τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἔγιναν μὲν γνωστά, ὅπως δὴποτε
ὅμως εἶναι εὐνοϊκά. Τὸ ζήτημα τῶν νήσων ἑκανόνι-
σθη ὀριστικῶς πλέον, εἰς τρόπον ὥστε Χίος, Σάμος
καὶ Μιτυλήνη μένουσιν Ἑλληνικαί, μετὰ ἀνταλλάγματα
εἰς τὴν Βόρειον Ἠπειρον, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν κατ'ἀπό-
φασιν τῶν Δυνάμεων παραμένουσιν εἰς τὴν Ἀλβανίαν
αἱ περιφέρειαι Κορυτσᾶς, τὸ Ἀργυροκάστρον, ἡ
Χειμάρρα μέχρι Στύλου.

Οἱ κάτοικοι τῶν μερῶν τούτων, μὴ ἀποδεχόμενοι
τὸν σκληρὸν ὄρον τῆς παραδόσεώς των εἰς τοὺς Ἀλ-
βανούς, ἐπανεστάτησαν ὑπὸ γενικὸν ἀρχηγὸν τὸν
τέως γενικὸν Διοικητὴν τῆς Ἠπέρου κ. Ζωγράφον καὶ
ἐκήρυξαν τὴν αὐτονομίαν των.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Σοῦπα δαρακοδιανή. Κόψετε ψιλά, περνῶν
τας ἀπὸ τρίπτυγην γλυκοῦ, καρύττα, πατάτες, ρίζες
σελίνου, λάχανο, πράσα καὶ σέσκουλα. Τὰ βράζετε με
λάδι, προσθέσατε μιὰ ὀκτὰ μῆδρα παστρεμένα ἀλλὰ
μετὴν θάλασσά τους, τὰ σβύνετε με ἓνα ποτηρί-
κρασί. Προσθέσατε τὸ ἀνάλογο νερὸ καὶ ρύζι ἢ τα-
πιόκα. Ὅταν βράσουν σερβίρετε. Τὴν ἴδιαν σοῦπαν
κάμνετε χωρὶς μῆδρα, προσθέτουσαι φασόλια φακὶ ἢ
μπιζέλι ἢ καὶ κουκιά μουσκεμένα ἀπὸ τὸ βράδου καὶ
ξεφλουδισμένα. Ἀλλὰ τότε ὅταν ὅλα εἶναι ἔτοιμα τὰ
περνᾶτε ἀπὸ τὸ τρυπητὸ. Ἄν σᾶς ἀρέσῃ κάμετε μιὰ
σάλτσα μαρινάτη, μετὰ ἐλάχιστο σκόρδο καὶ τὴν περι-
χύνετε.

Μακαρόνια δαρακοδιανά. Καθριζετε 1—2
ὀκάδες μῆδρα. Χωριστὰ κοκκινίζετε μετὰ λάδι 4—5
κρομμύδια, 1 μάτσο κινόττα ψιλοκομμένα, 1 μάτσο
μαϊντανό. Τὰ σβύνετε με 1 ποτηράκι κρασί. Προσθέ-
τετε ἔπειτα ἀρκετὴ ντομάτα καὶ βράζουν ὅλα μαζή.
Ἔως νὰ γείνη μιὰ σάλτσα πυκνούτσικη, ὅπως ἡ τοῦ
ρουσμπίφ. Τὴν περνᾶτε ἀπὸ τρυπητὸ καὶ ἔπειτα ρι-

πτετε μέσα καὶ τὰ μῆδρα μετὴν θάλασσάν τους
στραγγισμένη ἀπὸ λεπτὸ πανί, γὰρ νὰ μὴν ἔχη ἄμμο.
Βράζετε τὰ μακαρόνια σας εἰς τὸ νερὸ, ὅπως συνήθως,
τὰ σερβίρετε σὲ μιὰ πιατέλα μαζή μετὴν σάλτσα
καὶ τὰ μῆδρα. Τὰ ἀνακατόνετε καλά, καλά καὶ κρα-
τεῖτε καὶ εἰς τὴν σάλτσα ὀλίγη σάλτσα μετὰ μῆδρα
τὰ ὁποῖα προσθέτετε εἰς τὰ πιάτα.

Μαρμελάτα τῆς ἐποχῆς, Πέρνετε νεράντζα ἄ-
φράτα, καθὼς καὶ πορτοκάλια. Τὰ ξύνετε ἑλαφρὰ ἀπ'
ἔξω γὰρ νὰ τοὺς ἀφαιρέσετε τὸ πολὺ σπέρτο. Ἀφαι-
ρεῖτε ὕστερα τὰ φλοῖδα ἀνὰ σκελίδα καὶ μετὰ τὸ χέρι.
καὶ τὰ περνᾶτε ἀπὸ τρυπητὴν τοῦ κιδωνοῦ, καὶ τὰ
ψυλοκόβετε μετὰ τὸ μαχαίρι. Χωριστὰ χωρίζετε κάθε
φέτα ψίχας ἀπὸ πίσω καὶ βγάζετε μετὰ προσοχὴν χω-
ρὶς πετσὰ καὶ κουκούτσια ὅλην τὴν ψύχαν. Ζυγί-
ζετε τὸ σύνολον καθριζμένο καὶ βάζετε εἰς μιάν ὀ-
κάν 3 ὀκ. ζάχαρι. Πλύνετε πετσὰ καὶ κουκούτσια
μετὰ λίγο νερὸ καὶ ἔπειτα τὰ βράζετε ὅλα μαζή ὡς ποῦ
νὰ δέσουν. Εἶναι πολὺ ὑγιεινὴ καὶ στομαχικὴ.

ΒΙΒΛΙΑ

**Εἰκοσαετὴς κοινωνικὴ φιλανθρωπικὴ δρᾶ-
σις.** Ὑπὸ Alic Salomon. Ἐπὶ τῆ εἰκοστῆ ἐπετείῳ
τῆς ἰδρύσεως τῶν ἐν Βερολίῳ « Ὁμάδων δεσποινί-
δων, καὶ δεσποινῶν πρὸς κοινωφελῆ δρᾶσιν, » ἐκδι-
δόθηνον ἐντολῇ τοῦ Προεδρείου. Καρλοσρούη, 1913.
Τυπογραφεῖα G. Braun. Τιμᾶται Μάρκ. 1,40.

Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχει ἐκθεσιν τῶν κοινωφε-
λῶν ἐνεργειῶν, αἵτινες ἐπήγασαν ἐκ τῶν εἰρημένων
ἐν Βερολίῳ Ὁμάδων. Ὁ Σύνδεσμος οὗτος πρὸ
29ετίας ἰδρυθεὶς, εἶχε παρακαλέσει τὴν Προεδρον, νὰ
συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ καὶ τοῦ κινήματος,
ὅπερ ἐσκόπει νὰ διεγείρῃ καὶ νὰ ἀσκήσῃ τὴν νεο-
λαίαν εἰς τὴν συναίσθησιν καὶ ἐπιχειρήσῃ τῶν κοι-
νωφελῶν τῆς καθηκόντων ἐν πρώτοις, κατ' εὐρύ-
τερον δὲ λόγον τῶν ἀπέναντι τῆς πολιτείας καθη-
κόντων τῆς.— Ἐκ τῶν πρώτων δοκιμαστικῶν ἐνεργει-
ῶν προήλθε συστηματικὴ δρᾶσις, ἣτις κατέληξεν
εἰς τὴν ἀνὰ ὅλην τὴν Γερμανίαν ἰδρυσιν Ὁμάδων
Νεολαίας καὶ κοινωνικῶν μορφωτηρίων. Ποι-
κίλη πρωτοβουλία εἰς κοινωφελεῖς ἐνεργείας καὶ
μεταρρυθμίσεις προήλθον ἐκ τοῦ κύκλου τῶν Ὁμά-
δων τούτων. Ταῦτα πάντα περιγράφονται ἐπὶ τῆ
εὐκαιρίᾳ τῆς 29ῆς ἐπετείου τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συν-
δέμου—οὐ μόνον ἐκτίθεται ἡ πραγματικὴ ἐξέλι-
ξις,— ἀλλὰ καὶ τὰ ἐλατήρια αἵτινα συνήργησαν, τὰ
γεγονότα καὶ αἱ διάφοροι φάσεις τῆς ὑπάρξεως τοῦ
Συνδέμου.

Ἄν καὶ τὸ ἔργον εἶναι ἱστορία ἐνὸς Συνδέμου,
ἐν τούτοις ἡ ἐξήγησις ἐξέρχεται τῶν στενῶν τού-
των ὁρίων, καὶ περιγράφει καὶ τὴν εἰσχώρησιν τῆς
γυναικὸς εἰς τὰ προβλήματα τῆς κοινωνικῆς μεταρ-
ρυθμίσεως.